

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

Trieste, Vico d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L. 1.000

Letna naročnina L. 2.000

Letna inozemstvo L. 3.000

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVII. - Štev. 16 (841)

Gorica, četrtek 15. aprila 1965 - Trst

Posamezna številka L 50

Naša zmaga

Velikonočni zvonovi nam zopet oznanjajo zmago življenja nad smrtjo, zmago resnice nad lažjo, zmago pravice in ljubezni nad krivico in sovraštvom. To zmago je treba vedno znova oznanjati človeštvu, ker se mora vsak dan znova bojevati za zmago resnice, pravice in ljubezni. Zato velikonočno veselje za nas ni le izliv srca ob tradicionalnem obhajanju lepih navad, marveč je veselje ob zmagi tiste Cerkve, ki v tem boju ni nikoli klonila, nikoli obupala, a vedno zmagovala. Aleluja, to je bojni klic nas vernih, ki z njo tudi ne smemo nikoli omahovati in biti utrujeni, temveč do zadnjega kotička svojega srca polni navdušenja in prepričanja, da se borimo za resnične ideale.

Spomnimo se, kako je bilo takrat! Njegovi najzvestejši ga vsi po vrsti zapuste. Jezusa umore, ga položijo v grob, zavale kamen, ga zapečatijo in zastražijo. Učenci dvomijo, pravkar mislijo bežati iz mesta. Kajfa, Herod in Pilat so docela zmagali.

Nenadoma se vse čisto spremeni. Kamen je odvaljen, mogotci trepetajo, plašnim učencem se vrača pogum in verujejo. O da bi se na današnji praznik spremenila srca vseh tistih, ki se preveč boje! Da bi se vsak katoličan zavedel nepremagljive moči svoje Cerkve!

Razumljivo je, če se danes mnogi vdajajo mračnim mislim. Marsikje rožlja sovrag krščanstva s svojim orožjem. V rokah ima državno oblast, silno moč, ogromna sredstva.

Mi pa ne obupujemo, vriskajmo od veselja! Saj se mora krščanstvo vedno bojevati! Vedno je imelo nevarne sovražnike. Saj poznamo razkole, zmote, krivoverstva! Krščanstvo ni vera zaspancev in lagodnežev, marveč vera junakov. Sovražniki se spreminjajo kot obleka, mi pa ostanemo in bomo živeli večno. Nekoč so na oni grob zavalili skalo in jo zapečatili s cesarskim pečatom. Ali njihov nakane se jim niso posrečile. In se jim ne bodo.

Enkrat je Kristus umrl, a ne bo nikoli več. Zavedamo se nevarnih časov, a tudi poznamo moč velikonočne skrivnosti.

Peščica neukih mož je pred dva tisoč leti s to mislijo v srcu naskočila poganski svet in ga pričela osvajati. Ali je v nas kaj takega ognja? Proč z malodušnostjo, proč z večnimi tožbami! Lotimo se vsak svojega dela in bo kmalu drugače.

V vseh težavah pa ponavljajmo zmagovalni klic: Kristus je vstal — in živi!

Vsem naročnikom, bralcem, sodelavcem in širiteljem našega lista želimo globoko doživeti velikonočne praznike ter srečo duhovnega vstajenja s Kristusom!

Uredništvo in uprava
»Kat. glasa«

Veselo veliko noč!

Dragi slovenski verniki! Za svete velikonočne praznike vam z vso ljubeznijo pošiljam svoja voščila.

Velika noč ni le neka zunanost, ampak doživljanje božje zamisli, po kateri je prišlo k nam odrešenje.

Skrivnost te zamisli je v trpljenju, smrti in vstajenju Sina božjega, ki nam prinaša s svojim odrešenjem veselje in mir. Njegov velikonočni pozdrav je: »Mir z vami«. Ta božji mir naj se naseli v naših dušah in naj nam prinese tolažbo.

Voščilo miru naj doseže vse družine, trpeče, otroke, delavce in vse, ki skrbijo za skupno blaginjo.

Posebno pa še prosimo Gospoda, da bi vsak izmed vas vstal s Kristusom v življenje milosti ter tako našel mir, ki je pogoj za mirne čase.

Veselo veliko noč! In božje veselje bodi vedno z vami! Vse vas blagoslavljam.

Velika noč 1965

† ANDREJ, nadškof

Od Vietnamu do Berlina

Mednarodno ozračje že dolgo ni bilo tako napeto, kot je bilo v minulem tednu. Na eni strani so v močvirnatih predelih ob reki Mekong v Južnem Vietnamu potekali najhujši boji zadnjih let med vladnimi četami ter gverilci Vietkonga, na drugi strani pa se je nenadoma zaostrolo ozračje okrog Berlina, ki je v gotovih trenutkih doseglo napetost kot v času najhujše hladne vojne.

Mnogi so se spraševali, ali je sploh mogoče, da se podobne stvari dogajajo, ko vse strani vneto pridigajo o nujnosti mirolnega sožitja ter mirnega reševanja sporov. Dogodki zadnjih tednov so znova in znova potrdili, kako rahli so temelji, na katerih danes sloni mir in kako malo je treba, da se to zasilno ravnoesje nevarno zamaje. Zadostuje le majhen spodrselj ali nepredvidna kretnja in že je vohra na obzorju.

K sreči, da se prizadele strani pod silo razmer zavedajo usodnih posledic, ki jih širši oboroženi spopad lahko povzroči. Zato skrbijo, da se povzročena napetost nekoliko poleže. S tem se sicer svetovna javnost pomiri, toda vzroki teh virov napetosti ostanejo neodstranjeni. Zato je neizbežno, da vsako toliko pride do občasnih izbruhov.

BOJI V VIETNAMU

Pisati danes o bojih v Vietnamu je danes običajno in skoro obvezno. Toda tu ne gre samo za poročanje o izidu posameznih vojaških akcij, temveč predvsem za celotno ozadje vojne, ki je v prvi vrsti politično-psihološke narave. Če bi šlo zgolj le za preizkušanje moči, bi bilo bojov že zdavnaj konec. Ker je pa to predvsem psihološka vojna, se njena udarnost in obseg stopnjujeta po trenutni potrebi mednarodne politike in strategije. Vsako toliko pride do obsežnejših spopadov, v katerih se obe strani preizkušata, če je položaj že zrel za nadaljnje velikopotezne akcije. Do enega takih spopadov med pripadniki komunističnih gverilcev in južnovietnamskimi vladnimi četami je prišlo prejšnji teden v bližini kraja Binh Dinh, okrog 500 km severovzhodno od Saigona. Po dospelih poročilih so uporniki pustili na bojišču dvesto mrtvih, vladne sile pa le kakih dvajset. Vladne sile je podprlo ameriško letalstvo.

Ameriški bombniki nadaljujejo tudi z bombardiranjem vojaško važnih objektov v Severnem Vietnamu. Skoro ne mine dan, da ne bi izvedli kakšnega takega napada. Toda med enim takim letalskim pohodom so kitajska letala tipa »Mig« napadla ameriška. Zgleda, da ni bilo hujših posledic kakor velika zaskrbljenost. Politični opazovalci pripominjajo, da je to prvič po korejski vojni, da se kitajska letala spopadejo z ameriški.

Drugo dejstvo, ki zelo zaskrblja ZDA, je sovjetska vojaška pomoč Severnemu Vietnamu. V preteklih dneh so namreč opazili, da se severovietnamske sile poslužujejo proti ameriškim letalom radijsko vodenih izstrelkov, ki jim jih je prav gotovo dobavila Sovjetska Zveza. To naj bi bilo obenem potrdilo, da je toliko napovedana in od Kitajcev ovirana sovjetska pomoč vendarle dospela v Hanoi.

Vse to je ameriški vladni dalo misliti, da je treba biti previden.

JOHNSONOVA PONUDBA ZA POGAJANJA

Spričo zadnjega razvoja vietnamske vojne ameriška vlada ni mogla ostati brezbrizna. Predsednik Johnson je, govoreč na univerzi »John Hopkins«, pojasnil ameriško politiko in njene smotre v vietnamski krizi. Izjave, ki jih je dal, so nadvse važne in so na mah spremenile diplomatsko situacijo.

Glavne misli Johnsonovega govora so naslednje: Od leta 1954 so ZDA vezane v Južnem Vietnamu, kateremu so vsi moji predhodniki obljubili pomoč. Tudi jaz hočem to obljubo držati, ker ZDA ne morejo dopustiti, da zmaga brutalna sila nad svobodo. Bojujemo se na strani Južnega Vietnamu, ker edinole v svetu, kjer si

vsak narod svobodno izbira svojo usodo, bomo ohranili lastno svobodo. Res je, da so med gverilci tudi Južni Vietnamci, toda vodijo in oskrbujejo jih ljudje iz Severnega Vietnamu, ki bi hoteli deželo spraviti pod svojo oblast.

Ze stoletja se dogaja, da se narodi bojujejo drug proti drugemu. Toda mi želimo, da se spori rešijo na miren način in na tem tudi delamo. Pridružujemo se pozivu 17 nevezanih držav za mirno poravnavo spora v Vietnamu. ZDA so pripravljene, da se pogajajo brez poprejšnjih pogojev o tem, kako bi zagotovili varnost neodvisnega Južnega Vietnamu, ki bi navezoval samostojne odnose z vsemi drugimi, brez tujega vmešavanja, brez povezovalja z drugimi pakti in brez vojaških oporišč na svojem ozemlju. (To so ravno določila Ženevskih sporazumov iz leta 1954, ki predvideva združitev Vietnamu v neodvisno in nevtrarno državo.)

Mnogo je poti — je nadaljeval predsednik Johnson —, da se pride do miru: pogajanja s prizadetimi vladami ali pogajanja v širšem obsegu; potrditev že sklenjenih pogodb ali okrepitev novih. Toda mir ne odvise samo od nas. Zato moramo biti pripravljeni na dolg boj. Nikakor ne mislimo kloniti in se umakniti iz Južnega Vietnamu.

ODMEVI NA PONUDBO ZDA

Predsednik Johnson je s svojo ponudbo pogajanj brez predhodnih pogojev postavil Severni Vietnam, Kitajsko in Sovjetsko Zvezo pred moralno odgovornost za nadaljevanje vojne v Južni Aziji. Čeprav niso prizadele strani še uradno odgovorile, se vendar kaže v dosedanjih zadržanih precejšnja zadrega. Odgovor ZDA na številne pozive od vseh strani sveta na pogajanja je pozitiven, saj je v bistvu sprejem poziva 17 nevezanih držav. S tem so ZDA naredile korak, ki je nadvse pomemben in vreden njihove zgodovine. Kdor se sedaj na nasprotni strani izmika odgovornosti, temu ni do miru, ampak za nadvlado nad drugimi.

Naloga komunistov, ki so od ZDA zahtevali pristaneke na pogajanja, je, da sedaj pritiskajo še na Kitajce in Sovjete in jih pripravijo, da sedejo z Amerikanci k zeleni mizi. Drugače so vsi njihovi protesti proti vojni v Vietnamu le prikrivanje ko-

munističnega imperializma in še kitajskega kova povrhu.

NAPETOST V BERLINU

Medtem ko so se nad Vietnamom spogledovala ameriška in kitajska letala, so nad Berlinom povzročala paniko nadzvočna sovjetska letala tudi tipa »Mig«. Nekaj ur na dan in več dni zaporedoma pa so vzhodnonemške oblasti prekinile promet na avtomobilskih cestah iz Zahodne Nemčije v Berlin. Poleg blokiranja ceste sta se vzdolž ceste Berlin—Helmstätt razvrstili dve diviziji in sicer ena sovjetska in ena vzhodnonemška. Za to demonstrativno akcijo so uporabili najmanj 15.000 vojakov v popolni bojni opremi s tanki, avtomobili, avtomobili, motornimi kolesi in topništvo.

Vso to napetost so povzročile vzhodnonemške komunistične oblasti sporazumno s sovjetskimi, ker je v zapadnem področju Berlina zasedal zahodnonemški parlament (poslanska zbornica - Bundestag). Hotele so protestirati, da Zahodna Nemčija nima kaj iskati v Berlinu, ki da je sestavni del Vzhodne Nemčije. Toda sredstva, ki so se jih poslužile, so bila zelo nevarna in akcija sama zelo tvegana. Cestni dohodki v bivšo nemško prestolnico morajo biti prosti po sporazumih med zavezniki. In vendar so se jih komunisti upali za nekaj časa zapreti in na druge načine ovirati promet. Tako se je na primer moral vrniti sam zahodnoberlinski župan Willy Brandt, ker so ga komunistični policaji ustavili na cesti. V Berlin se je moral odpeljati z letalom.

Med zasedanjem zveznega parlamenta so nad mestom krožila letala, ki so ob prebijanju zvočnega zidu povzročala močno bobnenje, zaradi česar niso poslanci mogli razpravljati. Več tisoč šip je bilo vsled tresenja in grmenja razbitih.

Proti takemu postopanju so odločno protestirali veleposlaniki ZDA, Velike Britanije in Francije v Moskvi kakor tudi poveljniki zapadnih okupacijskih sil, ki so poslali sovjetskemu poveljstvu protestno noto zaradi motenja sovjetskih vojaških letal.

Ta komunistična komedija, ki bi se lahko sprevrgla v pravo tragedijo, je trajala ves čas zasedanja zveznega parlamenta v Berlinu.

V RAVNAH SO ŠTRAJKALI

V Sloveniji ne poznajo besede štrajk; to ne bi bilo v čast sistemu, ki venomer trdi, da je za delavce boljše poskrbljeno kot v tako imenovanih kapitalističnih državah. Toda do štrajkov pride kljub temu. Tedaj časopisje poroča o prekinitvi dela. To je namreč v Sloveniji uradna beseda za štrajk.

Tako »prekinitev dela« so imeli pretekli mesec v železarni Ravne na Koroškem. Proizvajalci (t. j. delavci) v mehanični delavnici in čistilnici so organizirali protestni štrajk ter zahtevali, naj jim odgovorni ljudje pojasnijo nekatere zadeve o krogu nagajevanja.

Pokazalo se je, da želijo biti proizvajalci obveščeni o vseh zadevah, ki se v podjetju dogajajo. Proizvajalcem ni bilo jasno, zakaj so ob izplačilu osebnih dohodkov dobili mnogo manj, kot v prejšnjem mesecu. Poudarili so, da ni bila logična odločitev, da se dodek za malico in draginski dodatek v skupni višini nekaj nad 5500 dinarjev izplačujeta v polnem znesku samo v primeru, če dosežeta obrat in posameznik 110% realizacijo. Prav tako ob zadnjem izplačilu zaposleni niso dobili dodatka za stalnost, ki naj bi ga odslej plačevali mesečno, ne pa na tri mesece.

Poseben problem so v ravenski železarni tudi odnosi med umskimi in fizičnimi delavci. Ze dalje časa so v železarni urejali nagajevanje ločeno za umske delavce in posebej za fizične delavce. Po oceni tovarniškega sindikalnega odbora takšno

obravnavanje nagajevanja ni bilo pravilno in je povzročalo trenja.

V razpravi so poudarili, da so organizatorji proizvodnje odgovorni ne samo za proizvodnjo, temveč tudi za dobre odnose v svoji enoti in za tovarištvo, ki ga je treba krepiti in vsakem mestu. V nekaterih obratih se vodilni ljudje še vedno premalo dogovarjajo z ljudmi ter si ne prizadevajo, da bi pred sprejemom pomembnih odločitev slišali tudi mnenje neposrednih proizvajalcev. Proizvajalci bi vsekakor razumeli potrebo po sprejetju tega ali onega sklepa, kolikor bi jih informirali o nekaterih zadevah.

Poseben problem je v čistilnici. V tem obratu z zelo težkimi delovnimi pogoji je zdravstvena komisija ugotovila, da bo moral 16 sodelavcev zaradi silikozne zapustiti delovno mesto in se zaposliti na kakšnem drugem mestu v železarni. Pri izplačilu osebnih dohodkov pa delovnih pogojev v tem obratu niso dovolj upoštevali, čeprav so proizvajalci nanje opozarjali. Sedaj vgrajujejo odpravevalne naprave. Delavci bi morali v tem obratu tudi osebno zaščititi. Domači filtri za maske ne ustrezajo popolnoma. Zato bi bilo prav, če bi zagotovili devize za nakup uvoženih filtrov. To bi bila zelo koristna investicija za ljudi. Značilno je, da so sedaj takoj privolili, da bodo delavcem v čistilnici povečali postavke na račun delovnih pogojev. To pa bi lahko storili tudi prej in si prihranili vrsto težav in problemov.

PARIZ - BENETKE - RIM

1945 — Prvi obisk pri novem nunciju v Parizu. Nihče ga ne pozna. Videli so le njegove slike v časopisih in pripovedujejo si, kar o njem vedo. Piše se Angelo Giuseppe Roncalli. Pol ure je minilo, kar je vstopil, a že je ustvaril prijetno, domače vzdušje. Za vsakogar najde primerne besede. Z odvetnikom se pošali, češ da je njegovo delo težko, a ne tako kot nuncijevo; in dolgo se zadržuje v pogovoru z ravnateljem katoliškega časopisa. Z Marcelo Anclair razpravlja o sveti Tereziji, o kateri pisateljica pripravlja knjigo. Z Luizom Weiss kramlja o njenem potopisu po Južni Ameriki.

Vsi so si edini v vtisu, ki ga je ustvaril. Z največjo preprostostjo izraža svoje misli o važnih in težkih problemih.

Njegovo mnenje o ljudeh je popolnoma nevezano, brez prej postavljenih načel; tako na primer izreka svojo simpatijo do predsednika Vincenca Auriola.

Razlika med njim in njegovim predhodnikom je tako presenetljiva, da smo prvi trenutek kar osupli. Namesto tihega in pridržanega Valerija imamo pred seboj moža z nasmehom na ustih, ki govori, je poln življenja in vsak trenutek vstaja, da poišče dokument, knjigo ali drug predmet. Njegov nasmeh in pogled izraža dobroto. S ponosom govori o svojih starih-kmetih, a njegova skromna zunanost ne more prikriti notranjega bogastva.

Pripoveduje nam o tolikih stvareh, navaja komentarje, anekdote, spomine. Govori nam o svojem bivanju v Turčiji, o slovesni maši, ki jo je daroval na binkoštni praznik v carigradski stolnici, izraža prijateljska čustva do pravoslavljanih in njihovega patriarha. Spet se v mislih povrača na mladost in k tedanjemu bergamskemu škofu, ki mu je ostal vse življenje hvaležen in vdan. Nato, ne da bi mi sploh mislili postaviti kako vprašanje, začne sam pogovor o zamenjavi nekaterih francoskih škofov, katero je zahtevala vlada, ali bolje rečeno kak minister. In niti ne doda običajne fraze: »Naj ostane med nami.« Zaneša se. Odhajajoč od njega obiskovalec ne more mimo misli, da bi le z redkimi od velikih osebnosti lahko imel tako prostodušen in bogat razgovor.

Ob nuncijevem odhodu eden izmed prisotnih izjavi: »Ta je med diplomati najmanj diplomat.« A v tem se moti. Gotovo pa je, da ima nuncij o diplomaciji drugačno mišljenje kot Talleyrand ali Macchiavelli.

BENETKE, AVGUSTA 1957

Sprejem je vedno isti, a msgr. Roncalli se je nekoliko spremenil. Postal je bolj zamišljen. Ena izmed prvih točk razgovora je beneško ljudstvo, katerega ljubi in ki mu ljubezen tudi vrača. Mnogo revščine je med njim, ki je turist ne opazi, a ki skrbi njega, ki je temu ljudstvu oče.

Prišlo je pred kratkim v Benetkah do volilnih incidentov in msgr. Roncalli ne prikriva, da je skušal pomagati do sprave. Znova poudarja nujnost, da se katoličani zanimajo za socialne probleme in zaključuje z besedami: »Naša napaka je, da nismo dovolj dobri. Moje vodilo v vsem je dobrota.« Nato trenutek nasmeha, ko se spomni slovesnih sej francoske akademije in stotov, na katere je »le polovica nuncija lahko sedel«, kot je sam pripomnil. Spet se zresni in po svoji navadi, da prehaja iz ene točke razgovora na drugo, govori o Južni Ameriki, o kateri je zadnji čas veliko razmišljal.

»Katoliški narodi morajo razumeti, da je njihova dolžnost pomagati še nerazvitim državam. Pošiljati jim morajo, kar potrebujejo, a tudi še posebno duhovnikov.« Ko berem encikliko »Mater et magistra«, se vedno znova spomnim na ta razgovor z msgr. Roncallijem.

Predno odidem, nam pokaže sobo Pija X., katero je lahko znova uredil v prejšnji obliki s pomočjo majhne slike iz tistega časa. »Od tu je kardinal Sarto odpotoval v Vatikan. Ni pričakoval, da bo izbran za papeža. Kupil je celo povratni vozni listek.« nam živahno pripoveduje.

PRVI MAJ 1959 V RIMU

Vrata se odpro in Janez XXIII. vstopi z razprostrtimi rokama, s čudovitim smehljajem na ustih. Komaj da poklekne in poljubimo njegov prstan, že se začne razgovor, oziroma dolg monolog, ki ga od časa do časa prekinjajo naši odgovori na njegova vprašanja. Njegov govor je kot vedno preprost in neprisljen; truda je včasih treba, da se zavemo, da smo pred Kristusovim namestnikom na zemlji.

A vendar se je v njem nekaj spremenilo. Njegov obraz je še bolj poduhovljen in iz njega sije luč, kot je morda prej nismo opazili. Tudi eden izmed prelatov državnega tajništva bo isto opazil: »Nimamo

več pred seboj nuncija ali kardinala, temveč le skupnega očeta.«

Bilo bi verjetno težko razložiti to spremembo, a jo zavestno občutimo.

Pogovor se razvija na isti način kot v Parizu ali Benetkah. Anekdote, spomini, vprašanja o tem ali onem iz dobe njegovega poslanstva. Pripoveduje nam o svojih vtisih, ko so ga izvolili za papeža. »Prebil sem vso noč v molitvi. Bilo je težko, zelo težko, a Gospod je hotel tako. «Ti si zmagal, o moj Bog, ti si bil močnejši od mene in jaz se ti pokoravam...» je dejal prerok Jeremija. Biti moramo vedno pripravljene izvrševati božjo voljo.« Nato govori o Franciji in generalu De Gaulleu: »Nisva se vedno strinjala, ko sem bil v Parizu, a menim, da pravilno ravna.«

Takoj nato postane predmet razgovora koncil. Minili so trije meseci, kar ga je naznanil. To je njegova prva skrb in pripoveduje nam, kako se je zanj odločil.

Natančno je zahteval cilj koncila: »Tokrat ne bomo postavljali novih verskih resnic, Cerkev se mora samo pokazati bolj odprta, da bodo vsi ljudje vedeli, kako je pozorna na njihove probleme in težave. Hočemo, naj bo koncil zlasti dejanje dobrote in ljubezni. In se spomnimo na besede, ki smo jih slišali od njega pred časom: »Biti hočem dober, z vsemi in vedno.«

OLJČNA NEDELJA 1963

Janez XXIII. je videti slabotnejši, a čudovito je njegova notranja moč. Ob njegovi živahnosti človek skoro ne more verjeti govoricam o boleznih. Razgovor je bil prav tako živ in bogat kot vedno. Govoril nam je o koncilu, o dosežkih in težavah, ki jih je treba premostiti.

Spomnil je na encikliko »Pacem in terris«, ki je na tem da izide. Mir je eno izmed njegovih največjih prizadevanj. Isto jutro je blagoslovil oljčne vejice.

Množica ljudi se je zbrala na ulicah. Okna so okrašena in napisi »Živel dobri papež« pozdravljajo sv. očeta. Janez XXIII. odgovarja in med hišami odmeva njegov glas, ko daje svojem ljudstvu nauke in ga spominja na evangelijske besede: »Ljubite se med seboj.«

Predno se oddalji, se še enkrat okrene in pomaha z roko v znak prijateljstva in blagoslova obenem. In to bo njegov zadnji pozdrav, za vedno.

Po članku katoliškega zgodovinarja Daniela Ropsa, člana francoske akademije znanosti in umetnosti v Parizu, izišlem v L'Osservatore Romano priredila — ža.

Razdelili so dar Pavla VI.

10.000 dolarjev od 50.000, ki jih je daroval papež Pavel VI., ko je prisel v Bombay, indijskemu predsedniku Radakrishnanu, bo prejela univerza v Kerali v Južni Indiji. Vsoto bodo pod imenom Fond papeža Pavla razdelili v štipendije dijakom te univerze ne oziroma se na njihovo versko prepričanje. Podobni fondi so predvideni tudi za univerze v Bombaju, v Novih Delhih, v Madrasu in v Kalkuti.

Vprašanja zakonskega življenja

Pavel VI. je sprejel komisijo, ki jo sestavljajo strokovnjaki raznih vrst in ki ima nalogo, da trezno, znanstveno in v doglednem času prouči razna vprašanja zakonskega življenja. Gre predvsem za urejevanje rojstev, o novih pogledih na zakonsko življenje, ki ima za cilj rodno in vzgojo otrok, a tudi medsebojno ljubezen in zvestobo zakoncev. Komisija še ni predložila svojih ugotovitev in zato ji je sveti oče potrdil doseganje smernice pri delu za iskanje tistih rešitev, ki bi ohranile v vsej doslednosti dosežanje svetost zakona in zakonskega življenja, a dala zakoncem nove možnosti za izvrševanje dolžnosti v miru, milosti in medsebojnem iskanju sreče.

Točno sto kardinalov

Zadnjič smo poročali, da je čikaški kardinal Albert Gregory Meyer težko bolan. Prejšnji petek je kardinal svoji boleznimi podlegel. Ni se namreč več opomogel od operacije, ki jo je v februarju prejel zaradi tvora v možganih.

Star je bil 62 let. Bogoslovne študije je dovršil v Rimu, škof je postal leta 1946, 14. decembra 1959. je bil pa imenovan za kardinala z naslovom bazilike sv. Cecilije v Rimu. Na koncilskem zasedanju je bil član komisije za osnutek o virih razodetja.

Po smrti kardinala Meyera šteje kardinalski zbor ravno 100 članov.

Kardinal Marella v Tokiu

Kardinal Marella, ki je predsednik tajništva za nekristjane, je poudaril potrebo gojiti pristno bratstvo med ljudmi različnih ver. Kardinal, ki je bil nedavno na Japonskem kot papežev legat, kjer se je udeležil prvega praznika odkritja starih japonskih kristjanov v deželi, je imel govor na sprejemu, ki se je vršil v Američkem klubu v Tokiu, priredili pa

so ga budistični voditelji in vodje japonskega šintoizma. Duh bratstva med vsemi verniki, tako je dejal kardinal, je edino sredstvo za odstranitev nevarnosti atomske vojne, predvsem pa za odstranitev grožnje brezbožnega materializma.

Kardinal je poudaril, da je prav ta globoki čut za človeško bratstvo vodil papeža Pavla VI., da je po tajništvu za zedinjenje kristjanov ustanovil tudi tajništvo za nekristjane.

Premalo duhovnikov

V Guatemali še vedno primanjkuje duhovnikov. En duhovnik pride na 13.000 vernikov.

RAZNE NOVICE

10.000 AKADEMIKOV V SIENI

V nedeljo, 11. aprila se je vršil X. pohod vere italijanskih akademikov v Sieno. Pohod se vrši vsako leto na pobudo gibanja Pro Civitate Christiana. Prvega pohoda pred leti v Bolseno se je udeležilo 50 akademikov. Letos jih je pa bilo že 10.000 in to iz vse Italije. Akademiki iz severne Italije, med katerimi tudi tristo iz naše dežele, so napolnili o polnoči stolno cerkev sv. Petronija v Bologni, kjer so do ene častili Najsvetejše. Nato so se odpeljali z avtobusi proti Sieni. Deset kilometrov pred Sieno so akademiki nadaljevali pot v skupinah po 150 oseb. Med potjo so brali odlomke iz sv. pisma in peli psalme. Pohod so zaključili na glavnem trgu, kjer je maševal v konsekraciji z dvajsetimi duhovniki državni tajnik kardinal Cicognani, ki je akademikom tudi govoril.

Pohod je pustil zaradi svoje preprostosti in globoke resnosti v vseh prisotnih veličasten vtis.

ZA TRI DNI V JUGOSLAVIJO BREZ VIZUMA

Jugoslavija je izdala nov zakon za turiste, ki si želijo ogledati Jugoslavijo. Zanje ne bo več potreben vizum, če želijo ostati v Jugoslaviji samo tri dni. Zadostoval bo le potni list. Po preteku treh dni se morajo seveda vrniti. S turistično propustnico, ki jo bodo turistom izdali jugoslovanski obmejni organi, si bodo turisti lahko ogledali katerikoli kraj v Jugoslaviji. Propustnice bodo izdajali posameznikom in skupinam in to le v turistične namene.

Ljubka Šorli

Goriška velika noč

V sveto jutro velike nedelje na Kostanjevici potrkava: »Kristusu zmagačcu čast in slava! Vsem, ki verujejo vanj, veselje!«

In s Kostanjevico v harmoniji poje Pevma, Steverjan, Podgora. Zadrhti in svetosti mlada zora, ko prislehne sladki melodiji.

V dan veseli se zbudi Goriča z Gradom svojim. In čez njo zaplava kot domača, mila govorica spev zvonov... Se Soča in Vipava zveselita se Vstajenja klica, ko goriška družu ju planjava.

nikakor pa ne za obisk sorodnikov, zaradi dela ali tranzitno potovanja.

ZE DRUGI PONESREČENI ATENTAT NA SAHA

Perzijski šah je v soboto že drugič ušel smrti. Umoriti ga je nameraval stražnik v njegovi palači. Šah je izstopil iz avtomobila, da gre v svoj urad, a srečno naključje je hotelo, da je izstopil na nesporni strani kot po navadi. To mu je rešilo življenje, kajti atentator je moral obkrožiti avto in je planil za šahom v vežo. Tu so ga straže ustavile, a on je streljal proti njim, a te so ga ubile še preden je došel do šahovega urada. To je že drugi ponesrečen atentat na perzijskega šaha.

SPOMINSKE SVEČANOSTI OB DVAJSETLETNICI OSVOBODITVE

12. aprila so v bivšem nacističnem taborišču Buchenwaldu proslavili 20-letnico osvoboditve taborišča. Proslave se je udeležilo nad tisoč oseb, med njimi preživeli taboriščniki iz 20 dežel. V taborišču Buchenwald so nacisti dne 11. aprila 1945, tik pred osvoboditvijo pobili 51.000 ljudi. Podobne svečanosti so bile tudi v bivšem nacističnem taborišču Auschwitzu, se danjem Oswiecimu na Poljskem, kjer je našlo smrt 4 milijone ljudi. Komemoraciji je prisostvovalo okrog 30.000 ljudi.

Proglas Sveta Slovenske skupnosti

Svet Slovenske Skupnosti v Trstu toplo pozdravlja letošnje proslave ob dvajseti obletnici odpora. Pridružuje se številnim proslavitvenim pobudam in izreka svojo vzajemnost z njimi. Svet Slovenske skupnosti se globoko in spoštljivo klanja mrtvim in živim žrtvam naci-fašističnega preganjanja, brcem za obsto in pravice zatiranih in zasedenih narodov, zlasti Slovencev, kakor tudi vsem, ki so se v borbi iskreno in nesebično žrtvovali za svobodo slovenske govorice, za svobodo prepričanja in mišljenja, vere in vesti, za zmago socialne pravičnosti, narodne enakopravnosti in miru.

Svet Slovenske skupnosti opozarja, da se je odpor pričel med Slovenci takoj po nastopu fašizma, ki je vodil raznarodovno politiko (zatr. splošne politične svobode, še posebej pa prepovedal uporabo slovensčine, zatr. slovenske šole, vsa slovenska prosvetna in druga društva ter gospodarske ustanove.

Ves odpor proti naci-fašizmu od prve ure pred štiridesetimi leti do vika pred dvajsetimi leti je dal vzvišene primere junaštva, nešteto znanih in neznanih žrtev za splošno politično in našo narodno svobodo.

Ko se letos slovesno spominjamo vseh teh borcev in žrtev ter jim izrekamo neomejeno hvalečnost, poziva Svet Slovenske skupnosti vse Slovence in še posebno slovensko mladino k občeloški mednarodni slogi, pa tudi k čuječnosti, požrtvovalnemu delu in borbenosti za svetle cilje odpora, to je za samobitnost, obstoj in svobodni demokratični razvoj slovenske manjšine v Italiji, za ideale svobode, demokracije ter vseh neuničljivih človeških vrednot, posebno tistih, ki so bistvena sestavina naše omike in so nas tisoč let ohranjale pri življenju.

Slava vsem brcem odporniškega gibanja!

Nadaljnjo delo za zmago njihovih idealov

SVET SLOVENSKE SKUPNOSTI

Goriška Mohorjeva družba

Božji služabnik škof Anton Martin Slomšek je zamislil Mohorjevo družbo kot versko-kulturno ustanovo, ki naj širi med vse plasti slovenskega naroda dober tisk in še zlasti knjige spisane v krščanskem duhu. Slomškovi zamisli se moramo zahvaliti, da je šlo v več kot enem stoletju na milijone knjig med naše ljudstvo in po njih dvignilo kulturno raven tako zelo, da so že zdavna med Slovenci izginili nepismeni ljudje in da je vsaka hiša imela svojo skromno knjižnico.

Mohorjeva družba je bila zamišljena kot cerkvena bratovščina, to je kot verska zveza, ki navaja ude k molitvi, da bi narodna prosveta ostala krščanska in k čitanju ter širjenju dobrih knjig, da bi se narodno in versko dvignili. Vodstvo družbe pa si je prevzelo nalogo, da bo izdajalo knjige, pisane v ljudstvu razumljivem jeziku. Ustanova se je brž razširila po vsem ozemlju, kjer se je govoril slovenski jezik in tudi v tujini, kjer so se naselili slovenski ljudje. Zadostuje vzeti v roke njene koledarje izpred prve svetovne vojne, pa bi videli, kako potanko je bilo izpeljano članstvo in kako obširni so seznam vpi-sanih članov.

Po prvi svetovni vojni so meje razdelile naše ljudi na več držav. Negotovost, da bi mogli iz tujine neovirano prejemati mohorjeve in prevelika cena istih sta dali povod, da se Primorska odrgala od priljubljene celovsko-prevaljske Mohorjeve družbe in si ustanovila samostojno podjetje, ki se je imenovalo »Goriška Mohorjeva družba«. Nadškof dr. F. B. Sedej je poskrbel za njeno kanonično ustanovitev kot cerkveno bratovščino, papež Pij XI. pa ji je naklonil svoj apostolski blagoslov.

Goriška Mohorjeva družba se je razširila med vsemi Slovenci v Italiji, na Goriškem, Tržaškem, v Istri, v Slovenski Benečiji in v Kanalski dolini in je razvila bogato krščansko kulturno delo.

Fašistične oblasti so začele ovirati njeno

delo in preganjati njene poverjenike in člane. Zato je moralo prenehati vsako vpisovanje in nevaren je postal vsak spisek ali seznam članov. S tem se je organizacija zelo zrahljala. V skrajno kočljivih razmerah in le z najtežjimi žrtvami je Mohorjeva družba nadaljevala z apostolatoma tiska, dokler ni bilo njeno delo docela ustavljeno.

Komaj pa so med drugo svetovno vojno goriški Slovenci vsaj za silo zadihali, že je Goriška Mohorjeva družba začela s ponovnim izdajanjem koledarja, molitvenikov in drugih rednih in izrednih knjig. Nemogoče pa je bilo urediti članstvo, kajti sprva fašizem in nato vojno gorje sta vcepila našim ljudem pravi strah pred vsako povezanostjo, tako da je še danes med nami zelo živ odpor pred vsako organizirano obliko javnega življenja, pred vsako organizacijo.

Danes se je med nami marsikaj spremenilo in odpirajo se nam nove možnosti. Potrebno je, da tudi Mohorjeva družba začne z rednim življenjem, ki edino more okrepiti njen ustroj in jo tako usposobiti za uspešno delo med zamejskimi Slovenci.

Novi družbeni odbor, ki je bil izvoljen na zadnjem občnem zboru dne 14. februarja 1965 je zato sklenil, da v smislu pravil uredi družbeno članstvo, to je da izpelje redni vpis članov v Goriško Mohorjevo družbo. Zadeva članstva je bistvena važnost, ker krepi ustanovo, omogočuje njeno poslovanje, pomaga določiti knjižne naklade in obenem nudi članom možnost, da so deležni družbenih pravic in ugodnosti.

Član lahko postane vsak slovenski vernik, ki se vpiše pri krajevnem poverjeniku. Poverjeniki so vsi dušni pastirji. Pri vpisu član prejme potrdilo, sprejemnico. Z dnem vpisa postane deležen družbenih odpuškov in duhovnih darov mesečne sv. maše, ki se daruje za žive in mrtve člane. Člani imajo tudi pravico,

da prejmejo vse redne in izredne knjige Mohorjeve družbe po znižani ceni. Ceno pa bodo plačali v dveh obrokih, prvega pri vpisu, drugega pri prejemu knjig.

Odbor Goriške Mohorjeve družbe poziva zato vse slovenske ljudi, da potrdijo svojo zvestoto veliki zamisli svetniškega škofa in rodoljuba A. M. Slomška in da podprejo Goriško Mohorjevo družbo, ki že nad 40 let deluje med Slovenci v Italiji in v širokem svetu, kamor so se izselili in ki je med nje razdelila nešteto knjig s tem, da se vpišejo v družbo in tako postanejo njeni redni člani.

Gospodom poverjenikom bodo poslane posebne vpisne pole in sprejemnice, tako da se bodo vpisi izvršili z največjo lahkoto. Vsaka slovenska družina, pa tudi posamezniki, naj poskrbijo za vpis pri domačem dušnem pastirju.

LITERARNA NAGRADA

„Vstajenje“

Razsodišče literarne nagrade »Vstajenje« je na svoji seji dne 13. aprila 1965 v Trstu sklenilo, da podeli velikonočno literarno nagrado za leto 1964 Rudi Jurčecu za I. del njegovih spominov »Luči in sence«, ki so izšli pri založbi Baraga v Bs. Airesu.

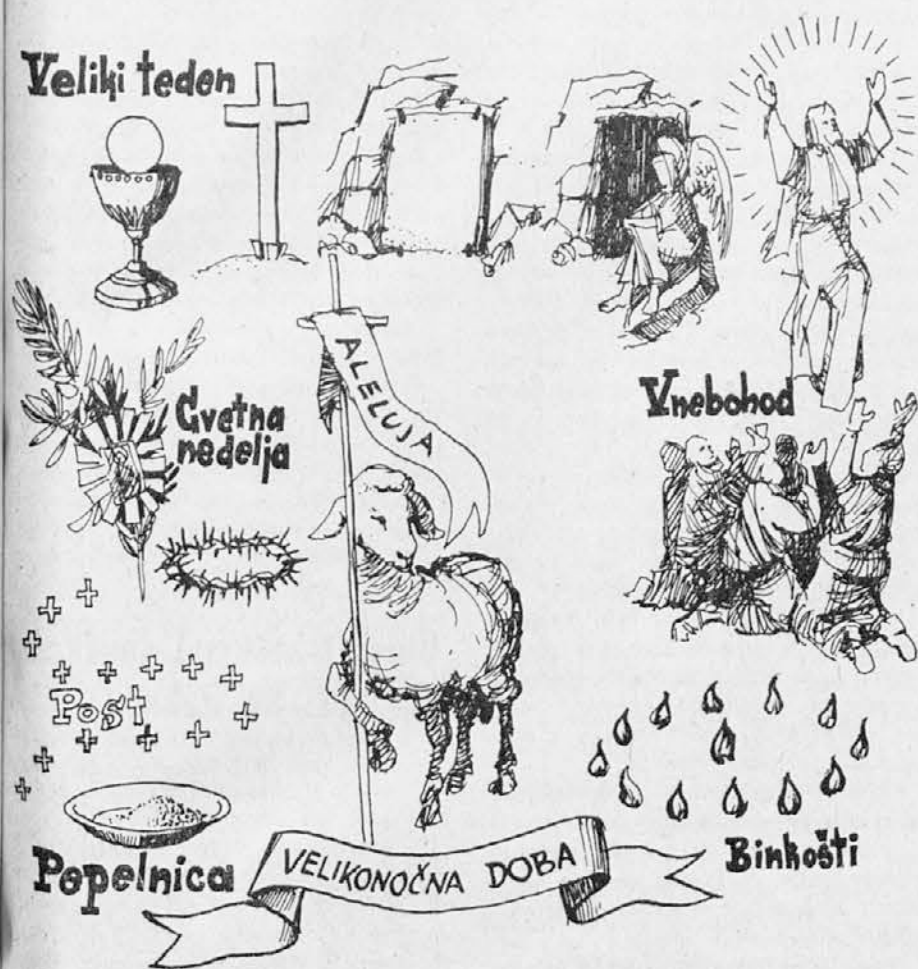
Avtor je svojo ožjo domovino vzhodno Stajersko pritegnil v slovensko kulturno in politično zgodovino s prikazom njenih razmer v prvih desetletjih tega stoletja. Nato je iz svojih osebnih doživetij izčrno in plastično orisal duhovne in politične tokove slovenskega javnega življenja v naslednjih petnajstih letih. Priznanje zasluži tudi za svoj dar pripovedovanja pri podajanju te obširne in zapletene tematike, o kateri še ni bila izrečena dokončna beseda zgodovine.

Nagrada znaša 50.000 lir.

Trst, 13. aprila 1965.

Razsodišče nagrade »Vstajenje«

Iščimo kar je zgoraj! NAJVEČJA LJUBEZEN

Veliki teden in Velika noč sta pred nami. Spet bomo s sveto Cerkvijo in z vsem krščanskim svetom obnavljali spomin velikih skrivnosti Kristusovega trpljenja, smrti in vstajenja. Noben drug čas v letu nas tako skrivnostno ne prevzame kot velikonočni. Celotni mnogi od tistih kristjanov, ki svojih verskih dolžnosti več redno ne spolnjujejo, se ta čas spet približajo svojemu Bogu in Odršeniku, ker jim duša govori, da je to Bog ljubezni, dobrote in usmiljenja.

Kaj vse nam o Jezusu ljubezni pripoveduje veliki četrtak, spominski dan ustanovitve svetega Rešnjega Telesa in katoliškega duhovništva. »Ker je ljubil svoje, ki so bili na svetu, jih je ljubil do konca« (Jan 13, 2). Kaj občuti duša vernega človeka na veliki petek ko Cerkve odkriva križ in nam ga daje v počestčenje in poljub: Glejte les križa, na katerem je viselo zveličanje sveta; pridite, molimo! Vse je te dni prežeto od neskončne božje ljubezni do naših grešnih duš. Le ljubezen božja, ki je neizmerna in neskončna, je mogla zamisliti in urediti tako delo našega odrešenja.

Za trpljenje in mučniško smrt učlovečen in rojen, se je Kristus vse dni svojega življenja pripravljal na to žrtv. Ne samo to. Naravnost hrepeni po grenkem kelihu, ki ga bo moral izpitati, po krvavi krsti, s katerim mora biti krščen. In, ko pride ura, da se vse to izpolni, se kljub strahu in odporu svoje človeške narave, trpljenje popolnoma podvrže, ne samo s telesom, ampak tudi in predvsem s svojo dušo. Njegovo telesno trpljenje premišljujemo in častimo v žalostnem delu svetega rožnega venca, pri križevem potu, ob pogledu na križ. Neizmerno hujše od telesnega, pa je bilo njegovo notranje, duševno trpljenje, katerega skrivnostne globine so naravnost nedostopne našim mislim in predstavam.

GLAVNI VZROK KRISTUSOVEGA TRPLJENJA

V čem je to trpljenje obstajalo? Kaj je bilo tisto najhujše, najgroznejše, kar je moral Kristus prestati, potem ko je svojo dušo odprl trpljenju? Bilo je to, kar je nam, ljudem tako vsakdanje in domače, zanj pa je predstavljalo nepopisno muko: bila je to teža naših grehov, grehov vsega človeškega rodu. Grešiti je za nas nekaj lahkega, skoraj naravnega. Često nas naši grehi malo, zelo malo vznemirjajo in kar čudno se nam zdi, kako morejo tako žaliti Boga. Kar težko nam je razumeti, da vsak greh zasluži pravično božjo kazen. Vse se nam zdi tako človeško in preprosto, da tudi velike grehe radi in hitro opravičimo. Tako sodimo mi, grešni ljudje.

Kaj pa je greh v luči naše vere? Kaj je greh v božjih očeh? Je upor proti Bogu, našemu najvišjemu Gospodu in Stvarniku. Je izdajstvo nad Bogom, ki ga grešnik s svojim dejanjem hoče oropati njegove oblasti, ki s svojim grehom izrazi svojo željo in voljo, naj bi Boga ne bilo. Vsak smrtni greh je kakor napad na Boga, kakor nož v srce. Zato je tudi greh edina stvar, ki jo Bog zavrača in sovraži. Greh je smrtni sovražnik božji, zato med Bogom in grehom nikdar ni možno mirno sožitje. Bog peha greh od sebe v zunanjo temo, kakor bi greh, ako bi bilo to mogoče, od sebe pahnil in pogubil Boga.

Ta neizprosni božji sovražnik, ki je greh, se je vrgel na Kristusa kot človeka, v tistih strašnih urah njegovega trpljenja. Greh sveta ga je težil in mučil, greh ga je pahnil v smrt. Božjega veličanstva v Kristusu greh ni mogel zadeti, napadel in z nepopisnim dušnim in telesnim trpljenjem pa je žalil njegovo človeško naravo. Kristus mu je to dopustil v taki meri, da nas mora ob premišljevanju njegovega trpljenja prevzeti sveta groza. V tistih urah, ko je imel po božjem dopuščanju knez teme vso oblast nad Kristusom-človekom, ko se je Kristus prostovoljno odrekel svojim božjim pravicam, ko ni maral, da bi mu prišlo na pomoč legje angelov, in je tudi zvestega apostola Petra zavrnil, ko ga je hotel z mečem braniti, v tistih urah je Kristus čutil na sebi hudobijo in gnusnobo vseh človeških grehov, od začetka do konca sveta. Zdel se je sam sebi kakor zločinec, nevreden Očetovega pogleda. Žalosti se in od groze in strahu trepetal. Vsed silne notranje stiske potil krvavi pot, ki mu moči obleko in v težkih kapljah pada na zemljo. Tako silna je ta njegova srčna stiska, da bi ji podlegel, ako bi bil samo človek; božja narava ga vzdržila, da more iti do konca.

To zadostilno Kristusovo trpljenje oriše svetli Pavel s pretresljivo besedo: »Njega,

ki ni poznal greha, je Bog za nas storil v greh, da bi mi po njem postali božja pravičnost« (2 Kor 5, 21).

NASA ZVESTOBA VSTALEMU ZVELIČARJU

Pobožno in hvaležno mislimo na vse to v svetih dneh velikega tedna in Velike noči. Za nas je Kristus trpel in umrl. Za vse človeštvo in za vsakega posameznika. S svetim Pavlom moramo hvaležno govoriti: »Kristus nas je ljubil in se za nas dal v daritev in krvavo žrtv, Bogu v prijeten vonj« (Ef 5, 2). Po istega apostola besedi naj bi tudi o vsakem izmed nas veljalo, kar piše o sebi: »Živim v veri Sinu božjemu, ki me je vzljubil in zame dal samega sebe« (Gal 2, 20).

Ko se bomo na Veliko noč spominjali

Kristusovega slavnega vstajenja, se z njim iskreno veselimo te njegove, tako res krvavo zaslužene slave in mu z obnovitvijo krstne obljube zagotovimo svojo večno ljubezen in zvestobo.

Za vse pa iskreno hvalimo Boga z besedami svetega Petra: »Hvaljen Bog in Oče Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki nas je po svojem obilnem usmiljenju prerodil za živo upanje po vstajenju Jezusa Kristusa od mrtvih, za neminljiv, brezmadežen in nevenljiv delež v nebesih. Tega se radujte, če je treba zdaj nekaj časa v raznoterih preskušnjah trpeti bridkosti, da se vaša vera, v ognju trpljenja preskušena, skaže v hvalo in slavo in čast ob razodetju Jezusa Kristusa« (1, 1, 3-7).

ALOJZIJ KOSMERLIJ

BESEDA MINISTRANTOM

Letošnji post je prinesel v naše cerkve pravo pomlad. Slovenska beseda je pri sv. maši dobila veliko mesto. Seveda, se starejši ljudje težje vzivljajo v nove razmere in privajajo nastalim spremembam, v mladi pa vsekakor uživajo v tem. Mladost je čas razvoja in rasti ter nastajajočih sprememb, zato so vam tudi bogoslužne spremembe nekaj naravnega.

Paziti pa morate, dragi ministranti, da ne obvisite pri teh zunanostih. Pripravi sem, da so vam vaši dušni pastirji večkrat govorili, da imajo vse nastale spremembe ta namen, da bomo bolj razumeli svete tekste, ki se berejo, si jih bolj zapomnili, jih premišljevali ter bolj pobožno sodelovali pri svetih daritvah.

Sveta daritev je pač najvznešnejše bogoslužno opravilo, s katerim proslavljamo Boga. Če v prvem delu maše, v opraviilu božje besede, je Jezus Kristus duhovno med nami. »Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi« (Mt 18, 20). V evharistični daritvi ob spremenjenju Gospod sam pride na oltar in biva pod podobama kruha in vina, pripravljen združiti se z nami pri svetem obhajilu.

Kot Kristušovi prijatelji, njegova telesna straža, morate, dragi ministranti, biti pobožni, zbrani in mislite na to, kar se na oltarju godi. Pri vsaki sveti maši se s Kristusom, z mašnikom in ostalimi verniki vred darujete nebeskemu Očetu ter izrazite pripravljenost: vse vdanu sprejeti iz njegovih rok, vestno izpolnjevati njegovo sveto voljo.

Cudovito lepi so obredi svetega tedna. V teh obredih se na eni strani nekako dramatično obnavljajo zgodovinski dogodki zadnje večerje, Jezusovega trpljenja in smrti kakor tudi njegovega vstajenja. V ta okvir je Cerkve vpletla mnogo drugih svetih obredov: posvečenje svetih olj na veliki četrtak, posvečenje krstne vode na velikonočno vigilijo, pranje nog, čiščenje svetega križa, molitev za vse ljudi, obnovo krstne obljube.

Dragi ministranti, naj bodo dnevi velikega tedna in velike noči en sam nepretrgani praznik, poln globokih doživetij Jezusove bližine in ljubezni! Naj od mrtvih vstali Zveličar kraljuje v vaših srcih!

Dr. Janez Jenko
apostolski administrator
za Slov. Primorje

Naš Gospod v bedi

»Bil sem v ječi, in ste prišli k meni« (Mat 25, 36).

»Naš Gospod v bedi!« — Oh, besede težke te, Kot oster nož me zbadajo v srce. Ujet, zaprt za nas! — Pred tesne ječe vrati v tihih solzah vedno bi želela stati.

V globoki žalosti bi roke vila; z močjo železno bi ograjo razdrobila. Moč bi vroča mi ljubezen dala... Pred Boga-Jetnika skrušena bi pala.

Najprej bi trdo vrv mu z rok pretisnjenih odvila; z ustni bi krvavih ran se nežno dotaknila. Ostró, bodeče trnje z glave bi mu vzela in z vencem rdečih rož ljubeče jo odela.

S kraljevskim žezlom trs bi rada namestila, nebes in zemlje Kralja na kolenih počastila... Če mogla bi, ves svet v podnožje bi mu dela in — »Živel Kristus Kralj!« — bi vzkliknila vesela.

Vso svojo srčno kri v odprte rane bi izlila, da strašne bolečine bi mu ublažila. Za nas si hotel, mili Jezus, jih trpeti in križan ves človeški rod oti.

Kar mi tedaj v Jeruzalemu ni bilo mogoče, Gospod, sedaj tvoj revni črv storiti hoče: Tolažiti, zadostovati in ljubiti hočem Te. Za nas zaprt v oltarju! — Odpusti nam dolge!

Po nemškem izvirniku (Cordula Peregrina — C. Wöhler) poslovenila F.

jem redu: kot prvi Kristus, potem kateri bodo Kristusovi ob njegovem prihodu (1 Kor 15, 22-23). Kjer je namreč glava, tam morajo biti tudi udje.

O razmerju med Kristusom in Cerkvijo rabi apostol Pavel besede: bosta dva eno telo (Ef 5, 31). Sv. Avgustin pogosto ponavlja: Glava in telo sta šele en Kristus. Kakor je Kristus-Glava poveličan ter z dušo in telesom uživa nebesko radost, tako je predvideno, da bo tudi Telo — a mi smo neznatni udje na njem — ob koncu sveta v celoti poveličano, od mrtvih vstalo in odšlo v nebesa po plačilo.

Čeprav moramo ugotoviti z apostolom Pavlom, da naš sedanji šotor razpada (2 Kor 5, 1-5), da smo podvrženi zakonu boleznim, staranja in umiranja, nam na drugi strani vsakodnevno prejemanje Kristusovega telesa in krvi zagotavlja bodoče vstajenje in poveličanje.

Trdna vera v dokončno zmago in poveličanje nam mora vtisniti nezlomljiv optimizem v naš značaj. Naj pride karkoli, naj se zunanji videz stvari suče kakorkoli, eno je gotovo: Kristusu pripada zmaga, celemu Kristusu, glavi in telesu.

Svet veruje bolj delom kot besedam, zato pokažimo v življenju, da nimamo evangelija samo na ustnicah, ampak da je vodilo našega življenja. Držimo se Pavlove besede: »Če ste vstali s Kristusom, iščite, kar je zgoraj, kjer je Kristus, sedeč na desnici božji« (Kol 2, 1-2).

(Iz letošnjega velikonočnega voščila apostolskega administratorja za Slovensko Primorje, škofa dr. Janeza Jenka).

D. K.

Rada bi

V moji duši se kot iskra v svetem ognju misel vžiga in spreminja v toplo željo kot pomladno hrepenenje na ves svet vsejano. Rada bi.

Srce samotno tolažila. Z Veronikinim prtom solzo osušila in prižgala v temni duši božjo luč. Rada bi.

Prisedla k tebi, dragi moj samotni brat, da bi skupaj spet molila kot nekoč v davnih dneh, saj še veš. Rada bi.

Nekomu danes pomagala da mu lažji križ postane in da skupaj srečava Gospoda Jezusa na poti v Jeruzalem.

S hitrimi koraki se odmika sveti postni čas. Ze je med nami sveti teden z velikim tridnevjem ter velika noč, praznik nad vsemi prazniki. To so spominski dnevi Kristusove drame, njegovega trpljenja, smrti in vstajenja, pa še mnogo več: neusahljivi vir preporoditvene moči krščanstva.

Ne smemo pa ostati samo pri lepem in točnem izvajanju liturgičnih obredov. To je več ali manj samo zunanja lupina, ki krije v sebi zlato jedro, pravo duhovno bogastvo. Gre namreč za poživitev duhovnega življenja v nas, da vse bolj odmoremo posvetnemu, grešnemu človeku ter se bolj in bolj prepojimo s Kristusovim duhom, njegovimi mislimi, čustvi, z njegovo ljubeznijo do nebeskega Očeta.

Kristus ni za nas samo zgodovinska osebnost, ki je na vnebohod odšla v nebesa. Kristus še vedno živi na zemlji v svoji Cerkvi, v svojih udih raste, se razvija, dela, trpi, umira in zmaguje. Usoda tega skrivnostnega, v nas kristjanov živečega Kristusa je podobna usodi fizičnega Kristusa, živečega v Palestini pred nepolnimi dvajsetimi stoletji. Tu je njegovo nadaljevanje in dopolnjevanje. Vsak kristjan mora nekako kot apostol Pavel s svoje strani na svojem telesu dopolnjevati, kar primanjkuje bridkostim Kristusovim, za njegovo telo, ki je Cerkve (prim. Kol 1, 24).

Ce bi se bolj poglabljali v dejstvo, kako smo tesno povezani s Kristusom in da hoče Kristus v nas in preko nas nadaljevati svoje življenje, svoje poslanstvo, bi mnogo bolj razumeli smisel lastnega trpljenja, boleznim, naporov, preskušanj, neuspehov, neprimernosti, ki nas zadevajo. Vse trpljenje, ki je bilo združljivo z moralno svetostjo Jezusove osebe, je naš Zveličar v svojem življenju obilno okusil.

Kakor je bilo takrat za Kristusa vse trpljenje cena našega odrešenja in vir vseh milosti, tako je tudi naše trpljenje cena apostolskih uspehov in vir mnogoterih milosti za lastno posvečenje. Čim večji in težji križ nam Bog nalaga, tem večji svetosti nas kliče, tem bliže nas hoče imeti v nebesih. Če tako gledamo na stvari, bomo lažje, bolj vdanu in velikodušno prenašali trpljenje in preskušnje življenja.

Kakšno moč ima nad nami skrivnost Gospodovega vstajenja! Poveličano, poduhovljeno telo v večni sreči in blaženosti je plačilo, s katerim je Oče poplačal pokorščino svojega Sina. Največji čudež božje moči je najsilnejši dokaz resničnosti evangelija. Z apostolom Pavlom moremo ponavljati: Vem, komu sem veroval (2 Tim 1, 12).

Tudi nas čaka nekaj podobnega, kajti: kakor po Adamu vsi umirajo, tako bodo po Kristusu vsi oživel, toda vsakrati po svo-

VISOKO IMENOVANJE SLOVENSKEGA DUHOVNIKA

NJENO ODPUŠČANJE

Ze več večerov ji je neki neznanec sledil. Kakor hitro je zapustila urad, se je kot senca priplazil za njo; če je pospešila korak, je pohitel tudi on in če se je ustavila, je isto storil tudi njen skrivnostni zasledovalec. To jo je čudno vznemirilo in dražilo.

Da bi se ji vsaj približal, jo ogovoril, a imela je občutek, da se je boji. Ko je prispela do doma, se je bežno ozrla za njim. Bil je slabo oblečen. Iz bledega obraza so v čudnem ognju žarele nemirne oči. Z gotovostjo je slutila, da ne misli nič hudega in da ni eden izmed navadnih fantov, ki ji ima namen dvoriti. Kaj vendar hoče?

Nehote je med delom večkrat pomislila nanj in ko ga je zvečer zaslutila za seboj, jo je vedno zagomazalo po telesu. Prijeten pomladni večer je bil, ko je predčasno zapustila urad. Rada bi se sprehodila in se naučila svežega zraku. Po daljši poti se je vračala proti domu. Kostanji ob poti so komaj poganjali, sveži pogankji so bili tako nežni, da bi jih človek kar pobožal.

— Vsaka pomlad vam vrne življenje, le moje se samotno vije sredi belih pečin — Deset let... deset dolgih let... in vendar je bilo včeraj. Roko v roki sta hodila po pomladnem Tivoliju, kostanji so tudi takrat komaj poganjali, ko je nenadoma zadonel strel. Njegova roka se je za hip tesno oklenila njene, nato je objem popustil in obležal je v mlaki krvi. Strto življenje, strte sanje, strta mladost, njegova in njena...

Irena je globoko vzdihnila in trudno nadaljevala pot. Nenadoma je zaslišala za seboj korake. On je, to je z gotovostjo slutila in čudna ohromelost jo je zadela. Rada bi zbežala, pospešila korak, a ni mogla, ni smela.

«Gospodična, oprostite, rad bi z vami govoril.» Glas mu je bil zamolkel, kakor da se dviga iz brezna trpljenja in strašnih duševnih muk. Poteze na obrazu so mu drgetale in čelo mu je orosilo pot.

«Kaj vendar hočete?» je skoro nejevoljno vprašala.

«Veliko prosim, še nikdar v življenju nisem bil tako drzen kakor v tem trenutku.» Irena se je ustavila in se naslonila na drevo ob poti, kakor da bi tam iskala zaščito in pomoči. Sama ni vedela, zakaj drgeta kakor pred nečem strašnim, ki bo zdaj zdaj planilo nad njo in jo strlo.

Njegov obraz je bil zdaj tik njenega, zaprla je oči, da ne bi videla njegovega razbičane pogleda.

«Na meni leži greh, strašen greh... samo vi me ga morete rešiti!» Zatrepetala je in ga pogledala. Ne, ni blaznež, vsaka poteza njegovega obraza je prosila in oznanjala grozno skrivnost te trpinčene duše.

«Jaz... Jaz...» je z muko izjecljala, »kakor vendar, le spovednik more odpustiti grehe.»

«Zakaj me ne razumete,» je znova rotil njegov glas, »z njim sem že opravil, odpustil mi je, a miru v srcu ne bo, dokler mi še vi ne izrečete besede odpustitja. Gospodična Irena, moje roke so krvave, onadeževane s krvjo nedolžnega človeka!»

Cutila je njegovo težko dihanje na svojih licih, podzavestno je segla po medaljoni, ki ji je visel okrog vratu. Prsti so ji trepetali, ko se ga je oklenila. Njegov glas je prihajal od nje kot glas umirajočega človeka. Stegnil je roko proti medaljonu.

«Irena... tegale človeka... sem jaz umoril!» Glas mu je zamrl v krčevitem ihtenju. «Odpustite mi!»

Ireni je krič groze zamrl na ustnicah. Krčevito je pritisnila medaljon na srce, ki ji je nabijalo v strašni muki.

Iz daljave se je oglasil kos, pomladno ozračje je bilo prenasršeno vonja po svežem zelenju in cvetju. V njej pa so divjali viharji, njegova ihtenja ji je trgala živce, njegova bližina jo je napolnjevala z nedopovedljivo grozo.

Ze je stegnila roko, da bi ga palmila od sebe, izrekla trde besede, ki so ji prebadale srce in jo davile v grlu. S sklonjeno glavo je stal pred njo. Ni si upal več pogledati ji v oči.

«V imenu večnega Sodnika vas prosim, odpustite mi! Ne morem več živeti brez vašega odpustitja... Vi ste trpeli deset let, jaz deset večnosti. Takrat, ko je on padel pod mojim strelom, mi je vaš krič prebodel dušo. Ni me več zapustil. Noč in dan je odmeval v moji notranjosti. V veseli družbi, pri delu, v strašnih nočeh brez spanja sem ga slišal, v potisočjerjenih krikih je klical po maščevanju in osveti. Povedal sem jim, kakor Judež

farizejem: izdal sem nedolžno kri. Pa so se mi smejali. Zlato kolajno so mi pripeli na prsa v priznanje za junaški čin. Tako nagraja jo krivoloki sebi enake. Jaz pa sem trpel, v najstrašnejših mukah bi rad opral svoj zločin, a nisem imel niti toliko poguma, da bi pokleknil pred spovednika in se mu razodel. Kaj bi mi pomagalo njegovo odpustitje brez vašega? Sledil sem vam. Zvedel sem za vaš beg iz Ljubljane, za vaše samotno življenje tu na Primorskem. To me je še huje bolelo, potrdilo v prepričanju, da sem uničil dvoje življenj. V meni ni bilo več miru. Zbežal sem čez mejo. A moja pokora ni še končana. Odšel bom daleč preko morja; brezkončni oceani bodo nemara ublažili v meni strašne bolečine grizoče vesti... A prej še moram dobiti vaše odpustitje. Nisem ga vreden, a sem ga strašno potreben. Usmilite se me...»

Irena ga je molče poslušala. Pred njenimi očmi je vstajala svetla podoba. Iz nasmejane obraza so toplo zrle vanjo žametne oči. Svetli lasje so valovili v vetru, vse naokrog so veličastne gore nemo zrle na dva mlada človeka.

— Irena, moje dekle — je tedaj mehko zavalovilo v čistem gorskem ozračju. V neizmerni sreči je položila glavo na njegovo ramo. — Ti moj fant — je zapčatal njen odgovor najlepšo skrivnost njunih mladih src.

Potem je prišla vojna, odšel je tudi on, izgubil se je v vojnem metežu. Ostala je sama, upala in molila in čakala. Tri dolga leta... Prišel je, ves lep in nasmejan in ji z zanosom govoril o načrtih za življenje, o skorajšnji poroki. Sredi teh besed ga je zadela smrt.

Irena se je stresla. Ni videla, da je človek pred njo zdrknil na kolena. «Irena, ali mi res nečete odpustiti?» Vsa njegova razbičana notranjost je trepetala iz teh besed.

«Moj Bog, vstanite, kaj vendar mislite?» se je Irena presunjenost sklonila do njega. «Ljudje naju bodo opazili,» se je plašno ozrla po samotni cesti.

«Ni mi mar, ne vstanem prej, da mi odpustite.»

Ubijavcu vse njene sreče naj odpusti? Dokler ga ni poznala, ji je to bilo skoro lahko. Se molila je zanj, da bi našel usmiljenje pri Bogu. Sedaj pa, ko je klečal pred njo, ko je gledala njegove krčevito sklenjene roke, tiste roke, ki so bile krive toliko solz in gorja, je vstal v njej strašen odpor. Le ustnice bi izrekle besede odpustitja, srce bi pa klicalo naprej po maščevanju.

«Moj Bog!» je zaječala in se krčevito oprijela medaljona na prsih. Dvignila ga je k ustnicam in ga poljubila. Hotela je najti odgovor njegovemu nasmejanemu obrazu, a presunjena je opazila, da je poljubila križ, ki je bil vtisnjen na drugo stran medaljona.

«Moj Jezus, odpusti mi, saj si za vse

umrl na križu... tudi zanj...» Sklonila se je do klečečega in mu položila tresoč roko na glavo.

«V imenu Kristusa križanega vam odpustim.»

Tedaj šele ji je pogledal v oči. Videla je, kako mu je čez obraz šinil žarek sreče, osvetlil in omilil sleherno potezo da se ji je zdel nenadoma kakor poveličan obraz svetnikov v cerkvi. Potem je naglo prijel obe njeni roki in ju poljubil.

«Irena, tisočkrat naj vam Bog povrne Vrnili ste mi življenje.»

Iz bližnje cerkve je zazvonil večerni avd Kos v grmovju je še glasneje zapel svojo pomladno popevko, tam za Kalvarijo pa je nebo žarelo v poslednjem soncu. Irena in neznanec, oba sta čutila: jutro bo spet sonce sijalo za oba.

Obisk tržaškega nadškofa pri Sv. Jakobu

V nedeljo, 28. marca je izvršil v župniji Sv. Jakoba tržaški nadškof msgr. Santini svoj pastirski obisk.

Po uvedbi živih jezikov v bogoslužju je g. nadškof prvič obiskal župnijo s slovensko službo božjo. Ob 9. uri je bil slovesen sprejem na cerkvenih vratih. Takoj nato se je začela slovenska sveta maša: daroval jo je kanonik msgr. Ivan Omerza, ki je dolgo let služboval pri Sv. Jakobu in je vsem zelo priljubljen.

Po evangeliju je imel g. nadškof lep in bogato pridigo, ki smo jo vsi zbrani poslušali. Hvaležni smo mu za spodbudne besede.

Glede udeležbe gre pohvala vernikom, ki so bili na svojem mestu že ob sprejemanju prevzvišenega nadpastirja. Ko so prišli v cerkev tudi zamudniki, je bil pogled na množico vernikov res prijeten. Tudi g. nadškof je bil tega vesel. Pohvalil je celotni potek sv. maše; pripomnil pa je, da bi želel med sv. mašo več ljudskega petja.

Druga važna točka pastirskega obiska je bilo srečanje g. nadškofa z zastopniki slovenskih vernikov in mladine »Marijine šole«. Nekaj pred 7. uro zvečer je prevzvišeni v spremstvu g. župnika M. Čolulicha prišel na dom slovenskega kaplana, kjer je skromni sedež mladinske organizacije. Pred oltarčkom »Marijine šole« je eden izmed zastopnikov pozdravil visokega gosta, mu izrazil vdano slovesnih vernikov in se mu zahvalil za njegovo dobrohotni obisk. Izročil mu je tudi pismo, v katerem so slovenski verniki izrazili svoje prošnje. G. nadškof je prisotni nagovoril, obljubil svojo pomoč in podelil apostolski blagoslov.

Slovenski kaplan priporoča v molitvi vsem vernim Slovincem važno zadevo naših vernikov Sv. Jakoba v Trstu in želimo vsem svojim vernikom veselo Alelujo!

V sredo, dne 31. marca 1965 smo prejeli veselo vest, da je na predlog kardinala Agagianiana svetj oče Pavel VI. imenoval za rektorja filozofskega zavoda univerze papeža Urbana VIII. v Rimu Slovenca msgr. dr. Maksimilijana Jezernika. Nove mu g. rektorju, ki je med vsemi rimskimi Slovenci izredno priljubljen, saj je duša vsega njihovega društvenega življenja, iskreno čestitamo in mu želimo mnogo božjega blagoslova na njegovem novem odgovornem mestu.

Novi g. rektor je bil rojen dne 22. 2. 1922 v Gornji Ponikvi pri Žalcu na Štajerskem. Srednješolski študij je kot gojenec malega semenišča nadaljeval v Mariboru, odkoder je po nemškiasedbi prispele v Ljubljano, kjer je opravil maturo. S skupino štajerskih bogoslovcev je nato odšel v Rim, kjer je bil sprejet v Zavod za širjenje vere. Na univerzi tega zavoda je končal bogoslovne vede in bil na veliko noč 1949 posvečen v duhovnika. Nato je s študijem nadaljeval in napravil tri doktorate: iz filozofije, misliologije ter na rimski univerzi doktorat iz civilnega prava. Dne 20. 7. 1963 je bil imenovan za monsignorja.

Kot človek izredne energije in pridnosti si je pridobil pri svojih predstojnikih na Propagandi takšno zaupanje, da so ga že leta 1950 imenovali za asistenta pri vodstvu zavoda. Asistent je bil do leta 1958. Takrat je bil imenovan za vicerektorja, kar je ostal do danes. Hkrati je bil profesor filozofije na tamkajšnji univerzi.

Kot član zavodovega vodstva se je zavzel ne samo za študij gojencev, ampak

tudi za njihovo razvedrilo. Sam je z njimi sodeloval v številnih panogah športa. Veliko skrb je posvečal tudi urejanju Zbornika tega zavoda »Alma Mater«, ki je morda najboljši vseh rimskih zavodov. Sam navdušen hribolazec, je lansko leto vodil skupino 60 gojencev na Gran Sasso. Zanje je tudi vedno organiziral poletne kolonije in izlete. Njegovo delo ga je nujno povezovalo z najvišjimi cerkvenimi ustanovami v Rimu. Z uglednim, umirjenim in prijetnim nastopom si je utrl pot do vseh. Papež Janez XXIII. sam se je zanimal zanj, ko je msgr. Jezerniku resno zboleel oče, ki je kmalu nato umrl. Tako je bila prva sveta maša msgr. Jezernika v domovini pogrebna maša za pok. očetom.

Posebno pa se je zavzel za povezavo rimskih Slovincov. Skoraj deset let je organiziral slovenske majniške izlete in sodeloval pri organizaciji društva »Sloške«, ki ga je skupno s pok. patrom Prešernom zvesto vodil. Sodeloval je v slovenskem duhovniškem odboru v Rimu in bil med boleznijo p. Prešerna imenovan za vice-rektorja slovenskega duhovniškega zavoda Slovenicum. Poln življenjskega optimizma se ni nikoli ustrašil nobenih težav, nobenih nasprotovanj in nobenih podtikanj. Vedno je šel kot zaveden Slovenec in zglede duhovnik mimo vsega.

Sedaj, ko je dobil tako visoko priznanje s strani svetega očeta, mu iz srca želimo, da nadaljuje z istim optimizmom še naprej z delom v korist zavoda, kateremu je postal predstojnik, njegovih gojencev in vseh Slovincov, ki se z njim iskreno veselimo njegovega povišanja. R. R.

Sv. oče poziva k miru

Oljčna nedelja se je po vsem svetu praznovala v znamenju miru in kot priprava na veličastni praznik Kristusovega vstajenja. Po vseh župnih cerkvah so blagoslovili oljčne veje, na mnogih krajih s procesijo okrog cerkve, nakar so med evangelijem brali pasijon. Letos so ga verniki še vse bolj doživljali, ker je bil povsod bran v domačem jeziku z več recitatorji, kar je dalo učinek prave verske drame. Tako pri nas v Gorici, v Trstu in drugod po svetu.

Sv. oče je na oljčnico blagoslovil v Sikstinski kapeli oljčne veje, ki so jih poslali iz S. Rema in so jih umetniško spletle kamaldoleške redovnice iz Aventina. Oljčna veja, namenjena sv. očetu, je bila visoka 80 cm in okrašena s cvetjem. Po blagoslovitvi je svetj oče osebno razdelil med kardinale, škofo in prelato oljčne veje in prvič se je zgodilo, da je iz papeževih rok prejelo oljko tudi deset študentov, članov KA. Sledila je procesija iz Sikstinske kapele v baziliko sv. Petra. Procesijo je tvorilo nad tisoč dijakov rimskih šol, sledila je duhovščina, škofoje in kardinali s sv. očetom. Vsi so nosili oljčne veje in v baziliki je sprejeto pozdravilo na tisoče in tisoče vernikov, tako da se je ponovil prizor ob Kristusovem slovesnem vhodu v Jeruzalem.

Pasijon so brali trije duhovniki, nakar je spregovoril sv. oče o velikem pomenu letošnje oljčne nedelje, ki združuje v sebi vese-

lje ob blagoslovitvi in procesiji z oljkami ter žalost ob branju pasijona. Tudi naše življenje mora skozi preizkušnje in trpljenje do končne zmage.

Opoldne je sv. oče znova nagovoril 30 tisoč vernikov, ki so se zbrali na trgu sv. Petra. Med njimi je bilo zelo veliko turistov, ki so prispeli v Rim za veliko noč.

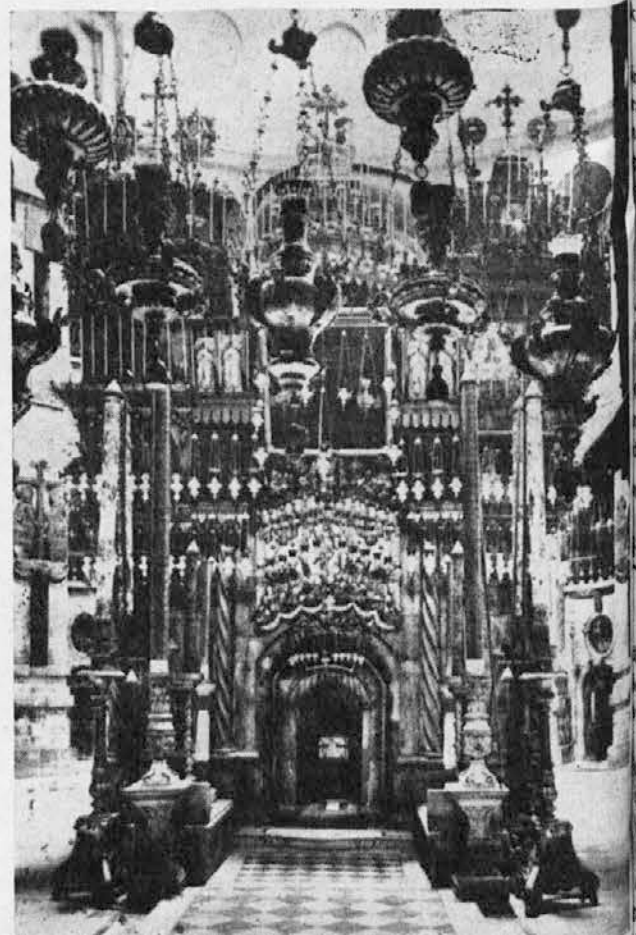
Sv. oče je znova poudaril, da je oljčna nedelja praznik miru, tistega miru, po katerem vsi hrepenimo in si ga želimo kot najvišje dobro. Ali si ga res vsi želijo?, je nadaljeval sv. oče. Svetovni dogodki nas mnogokrat navajajo v dvome, a današnji praznik nam vrača upanje. Mir je mogoč, če sprejememo Kristusa in njegov nauk in si ga postavimo za temelj življenja.

Papeževe besede so verniki sprejeli z navdušenim odobravanjem. Na tisoče in tisoče oljčnih vej se je dvignilo v pozdrav sv. očetu, ko je dal apostolski blagoslov.

Nedelja duhovniških poklicev

Veliko skrbi povzroča cerkvenim oblastem zadeva duhovniških in redovniških poklicev. Cerkev nas vabi in prosi, naj za rast duhovniških poklicev molimo in žrtvuemo. To je svetovna zadeva. Lani so prvič vpeljali mednarodni dan za poklice. Sveti oče je dočel, naj bo tak dan vsako leto na drugo nedeljo po veliki noči, na nedeljo Dobrega pastirja. Letos bo ta dan 2. maja.

V KATEDRALI BOŽJEGA GROBA

Pozabi marsikdo, kaj mu namen je tu v hramu Tvoje Golgote, Gospod, ko dragotni premoti ga blestenje in se pogled megli mu od krasot.

Jaz pa odmislim v zlatu tleče stenje, baziliko, njen veličastni svod in gledam v duhu tvoje le trpljenje in svoj slovenski s srcem križev pot.

In prosim skrušeno te, božji Sin: Premagal smrt si, tebi je mogoče, da streš sovražnika, ki smrt nam hoče. Naj pade vsak, ki snuje naš pogin! Store naj čudež tvoje svete rane, da narod moj, ki zdaj umira, vstane!

A. Novačan

PREDSTAVA VELIKEGA PASIJONA V TRSTU

Slovensko gledališče v Trstu je pripravilo za letošnji veliki teden edinstveno predstavo, ki jo sestavljajo trije dramski teksti: »Mizerere«, »Kmečki rekivjem« in »Skofjeleški pasijon«. Pred vojno je sicer vsako leto poklicno Narodno gledališče v Ljubljani ves veliki teden uprizorjalo Pasijon, navadno Gregorinovo igrano »V času obiskanja«, v kateri je pisatelj tudi sam vedno igral Kristusa. Po vojni pa še ni bilo mogoče v Ljubljani obnoviti nekdanje tradicije. Zato je toliko bolj vredno pripravljanja tržaško gledališče, ki je nekako prebilo ta led in uvrstilo v svoj repertoar pasijon. Če smo kdaj odklonili tako delo zaradi vsebine in zaradi režije, pa moramo toliko bolj v tem primeru izreči vse priznanje predstavi, ki ji je slovensko gledališče naslovilo: VELIKI PASIJON.

Predstavo je pripravil in prva dva dramska teksta tudi napisal prof. Mirko Mahnič. Naj povemo takoj v začetku, da je predstava pripravljena za izrednim spoštovanjem do narodnega in verskega izročila, in z izrednim poslušom za utrip narodne duše, z veliko ljubeznijo do umetnine in bogatim odrskim in režijskim iznajdnjem.

Režiserju pa so prav tako z vso preanostjo sledili igralci in odigrali vsak več, mestoma zelo težkih in različnih delov, z izredno skrbnostjo in veliko resnostjo.

Pretrajljivo lep je SOLDASKI MIZERERE, v katerem se zrcali vsa tragika slovenskega vojaka vseh časov na najrazličnejših frontah, na katere so ga popeljali. Prof. Mahnič je izbral same narodne pesmi, ki pojo o vojaku in njegovi usodi. Zdaj govori prijatelju, zdaj piše pisemu domačim, zdaj govori, kako mora boj, potem vriska, ko odhaja, pa se istočasno boji svoje naloge, ki mu je bila naložena. Kako čudovito točno je občutil ljudski pevec usodo svojih ljudi in svojega naroda. Da, iz teh pesmi se zrcali usoda malega naroda, ki mora pretrpeti predavca.

Tudi KMEČKI REKIVJEM je zgrajen na ljudskih pesmih, le tu in tam jih je popolnil in zaključil v celoto prof. Mahnič. Tu pa je slovo od kmeta na pokopališču. Črna pozemlje zaživi svet onostranstva, ko kmet govori z mrtvimi in kliče žive. Koliko tihe poezije in kako pretresljive le poteje je v tem besedilu ljudskega pevca! Morda je ta del predstave, ki je tako človeško neposreden, najgloblje učinkoval.

SKOFJELOŠKI PASIJON zaključuje veselo. Ta dramski tekst očeta Romualda iz leta 1721 je končno doživel v poklicnem gledališču prvič svojo uprizoritev. Režiser je priprožil besedilo in predstavo tako, da spominjala ves čas na velike skofjeleške procesije, ki so jih nekoč prirejali kmetje kapucini s 300 in več igralci po skofjeleških ulicah. Prizori so nepriljubljeni in v njih nekaj nepozabnih slik, ki bodo ostale v spominu kot nepremičen kip v soncu — posebno križanje.

V predstavi nastopa zelo veliko igralcev in bi težko vse našli. A predvsem moramo omeniti Staneta Rztresena kot Kristusa, ki je z veliko igravsko izkušnostjo, ki je z veliko predanostjo igril ter spoštovanju do lika, ki ga je predstavljali, zares pretresljivo tragedijo človeka. Načrtali so tudi svoje vloge tudi: Rado Nakrst, Rado Lukež, Zlata Rodoskova, Lelj Nalčarova, Mira Sardočeva, Dušan Jazbec, Alojz Milič, Silvij Kobal, Franko Žerjal, Slavko Turk, Pavel Bajc, Edvard Martinič, Danilo Turk, Miranda Caharija in drugi.

MEJA 14

Rahlo, kot je bilo rahlo njegovo upanje, da bo zaplenjene britvice še kdaj videl, je Nace prikimal v znak, da so bile britvice znamke »blöde« res »štiri«.

Narednik se je prav tedaj nekam zamislil in zato Nacetovega kimanja niti ni opazil. Podobno kot so Naceta skrbele britvice, je narednika mučila druga večja skrb. Resno mu je namreč šla na živce misel, ali je nevarni ogleduh prišel na Slemenico sam ali v spremstvu drugih pajdašev. Zato je stavil Nacetu na novo vprašanje:

»Ist noch jemand unter dem Bett?« (izgovor pet).

Nacetu je postalo ob tem vprašanju jasno, kot beli dan, da ga narednik sprašuje glede števila britvic. Preje ga je pravilno spraševal, ali so bile štiri, sedaj ga skuša

»Je še kdo pod posteljo? (Bett).

Mašniško posvečenje in nova maša

Na veliko soboto ob 9.30 zjutraj bo posvečen v duhovnika naš rojak g. Joško Markuža iz Naborine. Posvetil ga bo v cerkvi sv. Antona Velikega v Rimu škof Andrej Katkov v bizantinsko slovenskem obredu. G. novomašnik je dovršil slovensko klasično gimnazijo v Gorici, kjer je bil gojenec Alojzijevega. Po končani maturi je šel v Rim, kjer je obiskoval Gregorjansko univerzo in je gojenec ruskega zavoda.

Novo mašo bo imel na belo nedeljo v Nabrežini in sicer ob 5. uri popoldne v bizantinsko slovenskem obredu.

G. novomašniku želimo iz srca mnogo božjega blagoslova na duhovniški poti in mnogo uspehov, kamor ga bodo poslali na delo med vzhodne Slovence.

Tečaj za ljudske knjižničarje

Od 5. do 15. maja bo v prostorih državne knjižnice v Gorici tečaj za šolske in ljudske knjižničarje. Obsegal bo 20 lekcij, ki jih bo vodil ravnatelj državne knjižnice v Gorici dr. Guido Manzini. Po opravljenem izpitu bo vsak tečajnik dobil ministrsko spričevalo, ki bo veljalo 0,50 točke pri učiteljskih natečajih. Tajništvo državne knjižnice daje vsa potrebna pojasnila.

SLOVENSKO KAT. AKAD. DRUSTVO
GORICA
vabi na

KULTURNI VEČER

ki se bo vršil v četrtek, 22. aprila ob 20.30 v dvorani Katoliškega doma. Na sporedu je predavanje prof. Vinka Beličiča iz Trsta o pesniku Antonu Medvedu. Predavanje spremljajo recitacije pesnikovih del.

SLOVENSKA PROSVETA V TRSTU prireja za letošnji praznik dela, 1. maja

VELIK MLADINSKI IZLET

Ze zjutraj odidemo v Beneško Slovenijo, kjer bomo imeli mašo nato mladinsko zborovanje, nato pa ob pesmi družabne pogovore.

Po kosilu se bomo odpeljali v Steverjan na kulturno prireditev SKPD, ki bo pod borovci kot vsako leto, kamor bo prišla tudi koroška mladina.

Vabimo fante in dekleta vseh naših krožkov in društev, dijaških in akademskih klubov, skavtov in skavtinj, da se udeležijo tega izleta-romanja. Enkrat na leto naj bo vsa mladina na skupnem izletu, združena na skupnem zborovanju, skupno v božjem svetišču. Pridružili se bomo goriški mladini in premerili skupne naloge. Javite pravočasno udeležbo Slovenski prosveti in sporočite, ali želite da Vam preskrbimo avtobus.

V Beneško Slovenijo in v Steverjan! Na naš skupni praznik!

SLOVENSKA PROSVETA
ul. Donizetti 3, Trst
Tel. 23779

Zborovanje Slov. demokratske zveze v Gorici

V nedeljo, 11. aprila se je zbralo v mali dvorani KD večje število zaupnikov in prijateljev Slovenske demokratske zveze v Gorici, da pregledajo dosedanje delo in se pomenijo o načrtih za bodočnost, zlasti v zvezi z bližnjimi upravnimi volitvami. Sestanka se je udeležil tudi deželni svetovalec Slovenske skupnosti dr. Škerk.

Kot prvi je spregovoril novi predsednik SDZ dr. Anton Kacin, ki je navzočim sporočil spremembo v vodstvu Zveze. Dosedanji predsednik dr. Sfiligoj je namreč odstopil zaradi preobremenjenosti. Njemu se je dr. Kacin toplo zahvalil za važno opravljeno delo, kar so navzoči pozdravili z burnim aplavzom. Po dogovoru je zato prevzel zdaj predsedstvo zastopnik Slovenske katoliške skupnosti, ki skupno z Demokratsko skupnostjo sestavlja SDZ. Nato je predsedstvo zborovanja prevzel g. Prinčič iz Krmina, ki je najprej podal besedo dr. Sfiligaju. Ta je v zelo izčrpnem poročilu podal sliko dela, ki ga je SDZ opravila v zadnjih letih ter poudaril razne dosežene uspehe. Po prvotnem sodelovanju s Krščansko demokracijo v goriškem občinskem svetu je SDZ sedaj stopila v odločno opozicijo zaradi raznih škodljivih ukrepov nasproti slovenski manjšini (razlastitev štandreskih kmetov, nedopustnost slovenskih imen itd.). Na vsak način pa ima SDZ upe za bodoči razvoj, zlasti kar se tiče predložitve zaščitnega zakona, ki je naša temeljna zahteva. SDZ bo tudi postavila svoje samostojne liste na pri-

hodnjih upravnih volitvah in s tem dokazala trdno voljo do ponovnega samostojnega slovenskega nastopa na Goriškem.

Pri debati se je oglasilo več zastopnikov iz okoliških občin. Zatem je spregovoril deželni svetovalec dr. Jože Škerk, ki je v stvarnih besedah orisal dosedanje delovanje deželne uprave in prikazal možnosti za doseganje raznih konkretnih uspehov v korist slovenske skupnosti. Dr. Makuc je poročal o delu goriškega pokrajinskega sveta; dr. Kraner pa je poudaril važnost pravilnega odnosa do nasprotnikov.

Med slučajnostmi je dr. Sfiligoj predlagal ustanovitev posebnega gospodarskega odbora, ki bi skrbel za socialna in ekonomska vprašanja naših ljudi, ko Slovenci nimamo svojega sindikata.

Ob zaključku zborovanja je števerjanski podžupan g. Klanjšček prečital resolucijo, ki so jo vsi navdušeno odobrili. Resolucija se glasi:

Udeleženci zborovanja Slovenske demokratske zveze v Gorici dne 11. aprila 1965

a) sprejemajo na znanje poročila o delu izvoljenih zastopnikov v javnih nastopih;

b) dajo naročilo vodstvu SDZ, da izpelje bližnje pokrajinske in občinske volitve;

c) da ukrene vse potrebno za doseganje zaščitnega zakona za slovensko manjšino in da poskrbi, da se ustanovi pripravljalni odbor za skupni Goriško-tržaški gospodarski odbor;

č) pošlje se brzojavka vladi za odobritev zaščitnega zakona.

splaziti pod posteljo. Nemara mu je bilo močno žal, da je šefa obvestil o odkritju tujčevih nog. Puško je imel ves čas v pripravljenosti. Komaj je odmaknil škaflo v kotu, je opazil dve veliki podgani, ki sta v naslednjem trenutku druga za drugo izginili v veliko luknjo v zidu. Revici sta morda bežali pred možkimi iz kleti pod streho in se od ondod zatekli v Nacetovo bližino, kjer sta upali najti zaželeni mir.

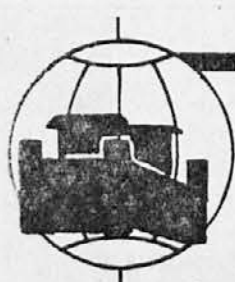
Podnarednik je od strahu in groze zakričal, tako da se je še narednik ves stresel. Kako umestna je bila njegova previdnost! Torej se skrivajo pod posteljo še drugi ogleduhi!

»Koliko jih je?« je hotel najprej vedeti.

»Zwei!« je poročal podnarednik s položaja.

Nemški jezik ne razlikuje med moškim in ženskim spolom pri števnih, glagolih, pridevnih in samostalnih s tako popolnostjo kot slovenski jezik. Zato je v

* Dva, dve.

GORIŠKE NOVICE

Telefonska povezava z Jugoslavijo

Kakor smo že poročali, je tudi Goriška dobila neposredno mednarodno telefonsko povezavo. V to povezavo so na goriškem sektorju vključeni vsi kraji, ki so v deset-kilometrskem pasu, poleg teh pa še Turjak in Villesse, ki so izven pasu. Na jugoslovanski strani so v neposredno telefonsko povezavo vključeni poleg Nove Gorice še zgornje Posočje, Vipavska dolina do Dornberga in Sempasa ter Lokve. Pogovorna enota znaša 117 lir, v kabini pa 162 lir. Ob praznikih obstoja 50 odstotni popust. Za pogovor Gorice s Koprmo se bo plačalo 213 lir, v kabini 45 lir več.

Na jugoslovanski strani stane pogovorna enota 250 din. Za pogovore sta zaenkrat na razpolago le dve liniji, ki pa verjetno ne bosta kos obetajoči pogovorni izmenjavi in bodo morali tako napeljati še tretjo.

Nezaupnica občinskemu odboru

Seja občinskega sveta dne 7. aprila je bila zelo kratka. Po polurni diskusiji je župan Gallarotti sejo prekinil, potem ko se je načelo vprašanje nezaupnice županu in njegovemu odboru. Vzrok nezadovoljstva je bil županov zadnji obisk v Rimu, kjer po mnenju nekaterih odbornikov župan ni naredil vsega, kar je bilo v njegovi moči, da bi rešil težki gospodarski položaj naše dežele. Minister Gui je tokrat sprejel samo polovico delegacije, nakar naj bi župan na svojo roko skušal doseči kompromisno rešitev. Poleg komuniste Battella in liberalca Maja, ki sta zahtevala razpravo o resoluciji, je tudi dr. Sfiligoy dostavil, da zahteva razpravo o svoji interpelaciji glede slovenskih imen novorojenčkom in spomenika fašističnim in nacističnim žrtvam.

Na seji, ki je bila v petek zvečer, 9. aprila je demokristjanska večina s pomočjo fašističnih misinov (ti so se pri glasanju vzdržali) rešila kočljiv položaj in zavrnila predlog o nezaupnici odboru. Tako bo sedajni odbor ostal na svojem mestu še 20 dni, ko mu itak steče mandat poslovne dobe.

Štipendije za dijake kmetijskih šol

Pokrajinska uprava je tudi letos razpisala štiri štipendije za dijake goriške pokrajine, ki obiskujejo visoke kmetijske šole. Predvidena je ena nagrada v znesku 220.000 lir za študente, ki obiskujejo katerokoli italijansko kmetijsko fakulteto ter tri nagrade po 130.000 lir za dijake višjih kmetijskih šol. Pravico do udeležbe imajo dijaki, ki vsaj dve leti stalno prebivajo na Goriškem ter ne prejema nobene druge štipendije. Prošnjo na posebnem obrazcu, skupno s pričevalom za šolsko leto 1963-64 ter potrdilom o vpisu v šolo v tekočem letu, je treba predložiti do 12. ure dne 30. aprila letos. Vse informacije daje tajništvo pokrajinske uprave na Corso Italia 55.

Jez na Soči dobro napreduje

Pri ločniškem mostu že dalj časa gradijo jez na Soči. Postavili so že betonirane stebre, na katerih bo slonela železna konstrukcija novega jeza ter zapornice. Naravno, da se bo za jezo ustvarilo majhno jezero, iz katerega bo voda tekla v namakalni kanal v smeri proti Farri.

naslednjem razgovoru prišlo do malega nesporazuma, ker je narednik ves čas mislil na skrita ogleduha, podnarednik pa na pobežli podgani.

»Zgrabite ju!« je vojskovodja iz varnega zaledja izdal prvo povelje borcu v prvi bojni črti.

»Sta ušli!«

»Ni mogoče, da bi ušla. Tega pa ne verjamem. Ukažem vam, da ju brezpo- gojno aretirate. Če treba, streljajte nanju! V moči obsednega stanja imate za to vso pravico. Poslušajte se je!« je tresoč se narednik kakor kapetan potapljajoče se ladje dajal povelja zmedenemu podnaredniku.

Slednji je smatral za primerno, da zleze izpod postelje in naredniku pojasni nesporazum. Toda komaj je pričel lezti izpod postelje, mu je narednik strogo zabíčal:

»Ukazujem vam, da ju privedete živa ali mrtva!«

Toda podnarednik se ni več menil za trapaste šefove odredbe in se je urno izkobil izpod postelje.

Rajbelj

Na oljčno soboto popoldne smo imeli pri nas velikonočno sv. obhajilo za slovenske vernike. Prišel je k nam iz Gorice msgr. dr. Fr. Močnik, da nam je govoril in maševal. G. župnik je s posebnim vabilom povabil vse naše družine, ki jih je v Rajblju nad sto, naj se udeležijo teh pobožnosti. Prvi govor je bil za žene in dekleta v cerkvi, drugi pa za moške in fante v dvorani. Še druga dva tuja slovenska spovednika sta bila na razpolago. Ob 6. uri pa je bila sv. maša v slovenskem jeziku, kjer so ljudje kar lepo skupno molili in peli. Petje je vodil zbor na koru. Hvaležni smo vsem, posebno pa g. župniku, ki so pripomogli, da smo tako lepo po domače opravili svojo velikonočno dolžnost, le škoda, da se niso prijaznemu vabilu odzvali vsi naši ljudje, da bi vsi skupno doživeli te trenutke duhovnega veselja.

ab

Pok. mama Alojzija Metlikovec, ki je po dobrih delih polnem življenja prejšnji teden prejela krščanski pokop v Mavhinhah, njena duša pa dobro pripravljena pohitela pred božjega Sodnika, da ji nakloni delež med blaženimi v nebeškem kraljestvu.

SPORTNA KRONIKA

Odbojkarji Olympije so preteklo nedeljo zamudili ugodno priliko, da bi postali deželni prvaki CSI in si tako priborili pravico do nastopa na meddeželnem tekmovalstvu.

Tri moštva so se potegovala za prvo mesto. Olympija je najprej premagala tržaško ekipo »Nazario Sauru« z 2:0 (15:4, 15:2). Nato pa se je srečala s prvkom videmske province »Polisportiva Cividalese«. V prvem setu ga je gladko odpravila s 15:4. V drugem setu pa so »olympijci« morda bili preveč gotovi zmage in so igrali zelo zaspano in lahkomiselno, izgubili so z 8:15. V tretjem odločilnem setu so že vodili s 7:1; tedaj so pa spet zaigrali zmedeno in nepazljivo in nasprotnik jih je dohitel in prehitel do 14:8. Sledil je poskus Goričanov, da si osvoje set in skoro se jim je posrečilo: prišli so že do 12:14; tedaj pa je nepravilna odločba sodnikova preprečila poskus in set je bil izgubljen z 12:15. Resnici na ljubo je treba povedati, da bi ob pravičnejšem ozioroma doslednejšem sodniku Olympiji ne ušlo prvo mesto.

V lahki atletiki se je izkazal naraščajnik Podbersček Edi in v metu krogle dosegel 13,13 m in zasedel drugo mesto.

»Zakaj ju niste pravočasno aretirali? Kako sta mogla uiti?«

»Skozi luknjo v zidu!«

»Hiša ima torej skrivni izhod?« se je do kraja prestrašil narednik in pričel obupavati:

»Morda smo že docela obdani od sovražnika. Moral bom prositi v Bistrico za ojačenja. Ali pa bo bolje, da se prebija sama v Bistrico in se jutri vrneva z zadostnim številom mož. Kako velika je odprtina?«

Podnarednik je s tresočimi se prsti nakazal velikost luknje, ki sta vanjo ušli podgani. Preje si ni upal prekiniti razburjenega šefa, sedaj pa se je bal, kaj bo šef dejal, ko bo uvidel zmoto.

»Kdo naj vas razume? Menda se vam meša od strahu. Kako naj bi skozi tako majhno odprtino pobegnili dva moža! O kom torej govorite? Povejte vendar! Koga ste videli?«

»Dve podgani!«

(se nadaljuje)

TRŽAŠKE NOVICE

Atomski znanstvenik prof. Amaldi v naših krajih

Pred dnevi se je mudil v naših krajih slovit atomski znanstvenik in avtor pre mnogih fizikalnih del prof. Amaldi, ravnatelj Zavoda za proučevanje nuklearne fizike z namenom, da bi si ogledal prostor, kjer naj bi se postavil orjaški protosinkrotron pri Doberdobi, ki bi bil, po našem mnenju najprimernejši kraj za tako delo. Na lice mesta je spremljal prof. Amaldija prof. tržaške univerze in svetovno znani geolog prof. Marussi. Kdor je bil zraven, ve povedati, da so se znanstveniki zelo ugodno izrazili glede lokacije in upanje je veliko, da bi se res postavil protosinkrotron pri Doberdobi. Toda zagotovo se bo to zvedelo tekom tega leta ali v začetku l. 1966, tako je dejal ob slovesu prof. Amaldi.

Kaj pravijo številke?

Poglejmo samo nekoliko demografsko sliko Trsta v preteklih desetletjih!

Med letom 1911 in 1961 je prebivalstvo tržaške občine naraslo od 229.438 duš na 272.723 s prirastkom 43.285 duš (v Vidmu od 46.916 na 86.188, kar je 39.272 več), v Gorici pa za 2.990, to je od 39.272 na 42.187 prebivalcev. Z drugimi besedami povedano: iz gornjih števil je razvidno, da je v zadnjih petdesetih letih prebivalstvo v Vidmu naraslo za kar 84%, v Trstu za 19%, v Gorici pa le za 8%. (In prav tu se stranka na oblasti ukvarja z nemogočimi dalekosežnimi in neuresničljivimi načrti, kar se tiče urbanizacije in industrializacije in vse na škodo našega malega slovenskega kmeta in vrtnarja!)

Celo med leti 1951-1961 je prebivalstvo Trsta ostalo v bistvu enako, v Gorici je bil prirastek neznaten: le 4% in še to v veliki meri od nedomačinov; v Vidmu pa 18%! Po zadnjih podatkih statističnega združenja ISTAT je bil prirastek v Vidmu med leti 1961-1964 v višini 6%, v Gorici 4% in v Trstu le 3%.

Iz istega poročila ISTAT je tudi razvidno, da se Trst stara; to je, večja se številno starejših prebivalcev. In to naj bi bil po mnenju mnogih tudi eden izmed poglavitnih in tehtnih razlogov počasnega zatona nekdanj cvetočega tržaškega gospodarstva, polnega pobud in samozavesti. Zanimivo bi bilo seveda vedeti, kako je v tem oziru s slovenskim delom tržaškega prebivalstva. O tem enkrat prihodnjič!

Osebe — največje breme tržaške občinske uprave

Skoro 9 milijard lir, tako visoko vsoto naj bi si letos tržaška občina pridobila zaradi poviška raznih občinskih davkov in uslug. In ti visoki dohodki so praktično ali še bodo spustili za izplačanje plač, nagrad, penzij itd. občinskih uslužbencev, ki znašajo kar 8 milijard 741 tisoč lir. Sko-

ro 642 milijonov več kot lani, in to zaradi poviškov plač, družinskih dajatev itd., akoravno je občinska uprava zaposlila na novo le 16 mestnih redarjev, 36 uslužbencev mestne čistoče, 17 uslužbencev kanalizacijskih naprav, 3 inženirje, 1 muzejskega ravnatelja in 1 dodatnega knjižničarja. 93 uslužbencev je bilo upokojenih in 22 jih je sprejela na delo nova deželna uprava; tako ima sedaj tržaška občina v službi 3384 uradnikov in uslužbencev (lani 3507). Pripomniti še moramo, da je l. 1962 potrošila za uslužbenca 91,6% vseh dohodkov, l. 1963 99,4% vseh dohodkov, l. 1964 pa kar 106,2% vseh dohodkov, medtem ko bi po sedanjih še ne dokončnih predvidevanjih stroški za uslužbenca znašali letos »samo« 95,8% dohodkov.

Milje

Na zadnji seji je sedanji občinski odbor tudi s podporo socialdemokratskega svetovca predložil občinskemu svetu predlog, da misli dati vsoto 1 milijona lir ANPI (Associazione nazionale partigiani italiani), ki so večinoma levičarji, za zgraditev spomenika v Miljah, prav na križišču ulice Battisti s Trgom Svobode. V diskusijo so posegli tudi svetovci manjšine (demokristjani, liberalci in republikanci), ki zgraditvi sicer v bistvu niso nasprotovali, toda ugovarjali so, da je občinska uprava kot edina predstavnica ljudstva poklicana za to in ta bi morala in ne kako društvo dati pobudo ali zgraditi primeren spomenik v vojni padlim občanom.

Župan Millo je tudi povedal, da bo napis v italijanščini in v slovenskem prevodu. Ob tej priliki je zelo polemično nastopil predvsem laški republikanec Viezzoli ter drugi svetovci opozicije. Občinski odbor je upravičeno poudaril, da so pravice slovenske manjšine zagotovljene že po ustavi in jih je potrdil tudi predsednik nove dežele Furlanija - Julijska Benečija, podprl pa je še z dokazom, da je bilo najmanj 60% žrtev v miljski občini slovenske narodnosti in da so padli tudi zato, da bi se slovenski jezik lahko svobodno uporabljal. Pri glasovanju za predlog občinskega odbora so glasovali svetovci večine in socialdemokrat, vzdržali so se ga demokristjani in liberalci, odsotna sta bila socialist in republikanec.

Miramar - Kontovel

O ugodni priložnosti napeljeval vodovoda na zemljišča ob novi cesti Miramar-Kontovel je naš list pred časom pisal. Pred nekaj dnevi se je vršil na Preseku sestanek posestnikov zemljišč ob novi bodoči cesti. Upanje je, da se bo zadeva s pristankom lastnikov ugodno rešila. Tu bi se lahko kasneje razvilo cvetličarstvo in vrtnarstvo in tudi zemljišča bi tako pridobila na vrednosti.

Nabrežina

Pred nekaj dnevi je imela Kmečka obrtniška posojilnica v Nabrežini redni občni zbor. Odbor je na njem polagal račun za poslovno leto 1964. Tudi pri tej posojilnici se je pokazal delen, nekaj mesecev trajajoč padec pri vsoti vlaganega denarja zaradi splošne napetosti na finančnem področju. Konec leta 1964 je bilo skupno 195 vlog, skupna vsota pa je nekoliko preseгла 65 milijonov 500 tisoč lir. Od 52 prošenj za posojila je bilo v laniški poslovnici dobrih odobrenih 38. Zavod stoji na trdnih gospodarskih temeljih, saj dolguje državi le še zadnji obrok od posojila 19 milijonov lir. Rezervni fond znaša sedaj skoro 2 milijona 500 tisoč lir. Število članov je bilo 306 in čisti dobiček je znašal 280.076 lir. Rešeno je bilo tudi vprašanje prostorov s pogodbo, ki jo je sklenil odbor posojilnice z nabrežinsko občino in vzel tako v najem pritlični prostor občinske hiše v Nabrežini-center za dobo 5 let proti mesečni najemnin 6.000 lir.

Kakor je iz števil razvidno, je bil razvoj dober in za bodoče člani upajo, da se bodo vloge še povečale. Da bi se promet še zvišal, morda ne bi bilo napak poskusiti, seveda ako je mogoče, in odpreti v poletni sezoni, ko prihajajo turisti, podružnico v Sesljanu. Ker je tam že podobna ustanova Tržaške hranilnice, bo kdo rekel, da bi bilo težko konkurirati, toda posluževali bi se je lahko tudi naši ljudje iz okoliških vasi in naselij, ki so bližja Sesljanu kot Nabrežini. Zakaj bi morali kraški Slovenci imeti svoje sicer malo, a vendar pomembno finančno središče le v stari Nabrežini, medtem ko gre razvoj in življenje doli proti morju k Devinu in Sesljanu! Tako bi se lahko pomagalo našim ljudem, ki imajo voljo in veselje do dela ter jamčita za to njih resnost in delazmožnost. Drugače bodo vedno bolj prišle do veljave besede, da Lepa Vida umira. Upamo, da ne bo res tako, saj je sedaj v nabrežinsko-devinski občini mlad slovenski župan, za odbornika nekdanji dolgoletni župan in sposoben občinski svetovavec, ki je bil tudi dolga leta podžupan, poleg svetovavcev izvoljenih na drugih listih.

Novi križ na Briščih pri Sv. Križu

V nedeljo popoldne je bila slovesna blagoslovitev križa na križpotju na Briščih. Novi križ stoji na zelo primernem in vidnem mestu, ki je tudi križišče ter važen prehod za prebivalce našega tržaškega Krasa; je bolj rečeno na poti med glavno kraško magistralo, ki vodi proti Stivanu in gornjo tudi novo sicer ožjo magistralo, ki vodi od Opčin proti bloku na Gorjanskem. Križ je iz pristnega nabrežinskega kamna in je visok 3 metre. Na lepi verski slovesnosti je bilo dosti naših vernih slovenskih ljudi, ki so ostali zvesti naši krščanski tradiciji. Tudi premoreni turist in izletnik bo rad stopil iz avtomobila in se vsaj za nekaj minut zaustavil pri križanem Jezusu in se tam zamislil.

Upamo, da bo tudi vnaprej ta res lep slovenski in krščanski dokaz našega bitja in žitja lepo okrašen z domačim cvetjem. Saj smo Slovenci tudi na Krasu predvsem katoliški narod, ki je preko viharjev in v trpljenju ohranil to sveto dediščino, ki nam je v ponos in drugim, še prepolnim »tuje učenosti« v vabilo, da se prej ali slej, kot njihovi predniki, zopet pridružijo in približajo naši veri in Cerkev, kakor tudi našim slovenskim kat. organizacijam.

Bajni zaklad madagaskarskega kralja

»Belj kralj« iz Madagaskarja, mornar-brodolomec, ki ga je morje vrglo na obalo Madagaskarja pred več kot sto leti, vzemirja vse Bonettijeve po Italiji. Kot v pravljici se je v brodolomca zaljubila sama kraljica in se z njim poročila. Preden so otok zasedli Francozi, je »belj kralj«, ki se je pisal Bonetti, naložil na neko angleško banko bajno vsoto 62 milijard lir. Sedaj se za to dediščino potegujejo vsi Bonetti iz Italije, katerih se je nabralo okrog tisoč. Verjetno pa v tem številu niso zastopani naši Bonettiji iz Dola in s Krasa, ki jih je tudi precejšnje število. Člani družin Bonetti so imeli pred kratkim kongres v Ostigliji v bližini Mantove. Sklenili so, da bodo zbrali vse podpise Bonettijev po Italiji in jih poslali skupno s posebno spomenico predsedniku republike Saragatu in angleškemu zakladnemu ministrstvu v Londonu. Na tem zborovanju so imenovali tudi svojega pravnega zastopnika v osebi Giovannija Moraschija.

Dva nova mosta v Lurdu

Preko reke Gave, ki teče pred masabijsko votlino v Lurdu, bodo zgradili dva ogromna mosta. Z njima bodo omogočili, kakor je dejal škof Teas, lažji dohod vernikov k votlini.

Vabilo na VELIKI SLOVENSKI PASIJON

ki ga bo Slovensko gledališče iz Trsta igralo

v dvorani Katoliškega doma v Gorici
v nedeljo, 25. aprila ob 16 in ob 20.30 uri.

Vstopnina 500 lir

Vstopnice bodo v predprodaji od četrta, 22 aprila dalje
v kavarni Bratuž v Gorici.

Nabirka za katoliški tisk

GORISKA

Devin	L.	5.000
Doberdob	»	52.000
Gabrije - Vrh	»	500
Jazbine	»	2.200
Mavhinje	»	13.000
Pevma	»	7.000
Podgora	»	12.000
Placuta	»	11.750
Rupa - Peč	»	28.060
Sv. Ivan (Gorica)	»	15.700
Sv. Ignacij	»	55.780
Sovodnje	»	13.170
Stolnica	»	103.500
Štandrež	»	22.000
Števerjan	»	21.000
St. Maver	»	1.650
Sempolaj	»	6.200
Zavod sv. Družine	»	6.300
Zgonik	»	10.800

TRŽAŠKA

Barkovlje	L.	10.400
Bazovica	»	9.250
Boršt	»	26.130
Dolina	»	17.500
Kontovel	»	4.125
Mar. družba, via Risorta	»	25.000
Mačkovlje	»	5.100
Opčine	»	13.600

Nabrežina	»	14.800
Prosek	»	8.000
Rojan	»	21.500
Repentabor	»	2.000
Sv. Ivan	»	12.780
Sv. Anton	»	25.500
Skedenj	»	11.000
Sv. Križ	»	22.000
Sv. Ana	»	6.890
Sv. Vincencij	»	15.000
Salezijanci	»	8.500
Stramar	»	4.000
Trebeče	»	5.000

Gabrovce

Pred nekaj dnevi se je v nevarni jani »Herkules«, prav blizu naše vasi, dogodila huda nesreča, pri kateri bi kmalu naš smrt kar 4 osebe in to profesor Pompejskega zavoda Vincenzo Nicoli, njegov legat Eli Zennaro in njegova dva otroka Marko in Marino. K sreči je ostala živa jama Zennarova soproga, ki je pravčasno poklicala pomoč. Na kraj nesreče so prihiti gasilci in Rdeči križ, ki so po urnem mučnem naporu spravili na varno ponesrečence, med katerimi je bil hudo ranjen predvsem prof. Nicoli. Kraške me, kakor tudi gore mičejo, a včasih zgodi, da ne prizanašajo.

Radio Trst A

Teden od 18. do 24. aprila 1965

Nedelja: 8.30 Kmetijska oddaja. — 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu. — 11.00 Cvetice v slovenski pesmi. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Zvonovi se vračajo«. — 12.00 Nabožne pesmi. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. — 14.30 Sedem dni v svetu. — 15.30 »Ograda«. Dramatizirana zgodba, ki jo je po povesti Janeza Jalna za radio napisal Joško Lukeš. — 18.00 »Velika noč« v besedi, melodiji in poeziji, pripravil Jože Peterlin. — 19.30 Igra orkester »Miramar«, ki ga vodi Drago Zerjal in Mario Bogatec. — 20.30 Iz slovenske folklorne: Niko Kuret: »Pratika za drugo polovico aprila«.

Ponedeljek: 9.30 »Velikonočni ponedeljek v Landarski jami«, pripravil Rado Bednarik. — 9.45 »Vstajenje« v slovenski pesmi. — 11.15 »Čarobni studenec«, dramatizirana pravljica. — 12.15 Iz slovenske folklorne: Niko Kuret: »Pratika za drugo polovico aprila«. — 15.00 Orkester, ki ga vodi Aleksander Vodopivec. Pojejo: Nora Jankovič, Ljuba Berce-Košuta, Dario Zlobec in Ivan Sancin. — 16.00 »Ubogo, moje pametno dete«, veseloigra v treh dejanjih. — 21.00 Nikolaj Rimsky-Korsakov: »Zlati peteline«, opera v treh dejanjih.

Torek: 11.45 Florentinski motivi. — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 17.20 Italijanščina po radiu: 46. lekcija. — 19.15 Dante Alighieri: (4) »Rime« - pripravil Boris Tomažič. — 20.35 Kulturni odmevi - Dejstva in ljudje v deželi. — 22.00 Slovenske novele 20. stoletja Pavel Perko: Adamova hči. — 22.55 Komorna glasba v začetku dvajsetega stoletja.

Sreda: 11.35 Radio za šole (za I. stopnjo ljudskih šol). — 12.15 V Trstu pred sto leti. — 13.30 Prijetna srečanja, izbor motivov in izvajavcev. — 17.25 Radio za šole (za I. stopnjo ljudskih šol). — 19.15 Higena in zdravje. — 21.00 Simfonični koncert orkestra gledališča Verdi. - V odmoru (približno ob 21.10) Knjižne novosti: Josip Tavčar: »Oreste Del Buono in njegova knjiga »La terza persona«.

Četrtek: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi. — 12.15 Okno v svet. — 17.20 Italijanščina po radiu: 46. lekcija. — 18.30 Glasbeno oddaja za mladino. — 19.15 Poglavlja iz zgodovine slovenske književnosti: Vinko Beličič: (25) »Prešernove »Pozicije«.

— 21.00 »Izbiranje žrtev«, radijska drama. **Petek:** 11.35 Radio za šole (za II. stopnjo ljudskih šol). — 12.15 Pomenek s poslušavkami. — 17.25 Radio za šole (za II. stopnjo ljudskih šol). — 19.15 Italija in južni Slovani v letih 1848-1918: Miloš Vauhnik: (7) »Italijanski poslanik v Beogradu proglasi Srbijo za Jugoslovanski Piemont«. — 20.35 Gospodarstvo in delo. — 21.00 Koncert operne glasbe. V odmoru (približno ob 21.30) Obletnica meseca: Rado Bednarik: »Ob dvajsetletnici smrti predsednika Roosevelta«.

Sobota: 12.15 Kulturni odmevi - dejstva in ljudje v deželi. — 15.00 »Volan«. Oddaja za avtomobiliste. — 17.00 Pevski zbori Furlanije-Juljske krajine: Zbor »Antonios lersberg«. — 17.20 Drugi Vatikanski kongres. Poročila in komentarji. — 17.30 Pisanje balončki. Radijski tednik za najmlajše. — 19.15 Družinski obzornik. — 20.35 Teleskop v Italiji. — 20.45 Vokalni ansambel, ki vodi Humbert Mamolo. — 21.00 Za smisel in dobro voljo. Besedilo Danilo Lovrenčič.

H. PERTOT

Trst, ul. Ginnastica štev. 22 - Tel. 95
vošči veselo veliko noč vsem slovenskim odjemavcem.

Hvaležno Marijanišče na Opčinah
vsem svojim številnim dobrotnikom
znanem blagoslovljene velikonočne praznike. Isto tudi »KNJIZICE«, ki ob slovesu lomanju mnogih vedno lepše širijo svet apostolat.

OBVESTILA

Na Veliko noč se zaključijo vpisovanje skupno romanje in Oropo - Bergamo - Trst. Zamudniki imajo čas še do velikonočnega torka, 20. aprila zvečer. Prosim, naj se po tem roku nihče več ne prijavlja, kdor pozneje odstopi, dobi nazaj ves denar razen vpisnine 500 lir.

ROMARSKI ODBOR

KRISTUSOVO TELO — to je naša nova knjižica, ki je izšla za letošnji velikonočni čas; spisal dr. J. Jenko, salecijanec. Ceno 100 lir. — Priporočamo!

DAROVI:

Za Katoliški dom: Bremec Stefan: 2.000; N. N. 2.000; N. N. 1.000; N. N. 3.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; N. N. 1.000; Stanko 5.000; N. N. 10.000; N. N. 30.000; N. N. 5.000; N. N. 10.000; N. N. družba 15.000; Mar. dr. 12.000; N. N. 500.

Vsem darovavcem Bog povrni!

Za Zavod sv. Družine: Princič, Trst ob obletnici očetove smrti 2.000; Valentinčič, Krmin, 3.000 lir.

Za Alojzijevešče: Valentinčič, Krmin 1.000; Hladnik Terezija, Svica 3.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Goriška nabavna prodajna zadruga 10.000; Hladnik Terezija Svica 3.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpa trgovski L 30, osmrtnice L 50, več davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

GOLDFINGER

Znano je, kakšen velikanski uspeh je dosegel film »Goldfinger«. Povzročil je prave prizore fanatizma. Cemu je treba pripisati ta pojav? Ko se je zdelo, da je filmski gledavec postal zrel za globlja in resnejša dela, se pa kar nenadoma navdušuje za film, ki je pravzaprav le gola domišljija. Seveda pa tisti, ki so zainteresirani pri dobičku, na vse načine podpihujejo ta požar splošnega navdušenja.

V nekem rimskem kinu je bil razstavljen avtomobil slavnega agenta Jamesa Bonda. Povsod so navdušeno govorili o filmu in o njegovem slavnem junaku. Celo v nekem kulturnem krogu so imeli razpravo o tem. Nekatere trgovine so dale v prodajo klobuke po modi Jamesa Bonda, druge spet prav take revolverje, kot je bil njegov. In zanimivo pri tem je to, da tisti, ki so kupovali to »igračo«, niso bili otroci!

Za pustne večere so mnogi naročali priljubljeno znamko šampanjca tajnega agenta. Pili so koktaila z vodo, kot je to delal v filmu James Bond. A še bolj zanimivo je to, da so rimski dnevniki prejeli številna pisma: neznani pisci so se obračali nanje s prošnjo, naj bi jim razložili, kako bi lahko postali tajni agenti. Nekaj mladenič je celo poslal prošnjo na kolkovanem papirju: napisal je vse svoje podatke in izrazil svojo veliko ljubezen do tveganja in do nevarnosti.

Gotovo pa je najbolj zanimiv naslednji

dogodek: na trgu sv. Petra je policija ustavila nekega mladeniča, ki se je zdel tako po hoji kot po oblačilu zelo sumljiv. Vprašala ga je po dokumentih, a namesto teh je mladenič pokazal revolver. Povedal je, da mu je ime Johnny Head in da je po poklicu tajni agent. Ko so ga odpeljali na komisariat, se je izkazalo, da je bil fant doma iz Sardinije, odkoder je prišel v Rim nekaj dni poprej.

Kako naj si razložimo vse te čudne prizore? James Bond ni končno nič drugega kot le stvaritev pisateljeve domišljije. Zakaj neki izjavja na gledavca tako velik vpliv? En razlog zato bi bil morda naslednji: človek si po vsakdanjem življenju, polnem skrbi in problemov, zaželi razvedrila ter pozabe. In v tem filmu najde vsega, kar ga odtegne od njegovih misli. Celi dve uri živi z junakom filma in vsi njegovi problemi gredo tedaj v ozadje. Vsa njegova pozornost je posvečena le dejanju na platnu.

In reči moramo, da nudi ta film res veliko dejanja. Nikakor mu ne moremo očitati, da bi bil statičen! Toda pravilno je, da vzamemo film za takega, kakršen je. Nikakor ni treba načeti psiholoških in ne vem še kakšnih problemov, ki jih to delo res nima. Vzemimo ga le za dveurno razvedrilo in ne iščimo v njem tega, česar nam ni dal niti pisatelj romana niti režiser.

Mira